

Outi Vainio

Terapeuttisen laitospasvatuksen mallin jalkauttaminen

Kehittämistyö Teinilän lastenkodissa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi YAMK

Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaminen

Opinnäytetyö

29.4.2019

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Outi Vainio Terapeuttisen laitospalvelun mallin jalkauttaminen Kehittämistyö Teinilän lastenkodissa 36 sivua + 3 liitettä 29.4.2019
Tutkinto	Sosionomi ylempi AMK
Koulutusohjelma	Sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden johtaminen
Ohjaaja	Lehtori, Leena Hannula
<p>Opinnäytetyön lähtökohta on Juha Sipilän vuosien 2016-2019 hallituksen kärkihankkeisiin kuuluneessa lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) muutosohjelmassa tuotettu lastensuojelun työpajatyöskentelyn mallinnus. Yksi tuotetuista malleista on terapeuttisen laitospalvelun mallinnus, joka antaa perustan tälle opinnäytetyölle.</p> <p>Tämä opinnäytetyö on kehittämistyö ja toteutettu Helsingin kaupungin Teinilän lastenkodissa. Teinilän lastenkoti on tarkoitettu helsinkiläisille huostaanotetuille psyykkisesti oireileville ja psykiatrisen hoidon tarpeessa oleville lapsille. Teinilän lastenkodissa on 33 asiakaspaikkaa ja opinnäytetyön tekijä toimii lähiesimiehenä yhdellä 7-paikkaisella osastolla.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli jalkauttaa terapeuttisen laitospalvelun mallinnus Teinilän lastenkotiin. Tavoitteena oli lisätä hoidon vaikuttavuutta ja ohjaajien terapeuttista osaamista Teinilän lastenkodissa. Jalkauttamisen välineinä opinnäytetyön tekijä suunnitteli ja toteutti koko henkilöstölle kaksiosaisen koulutuksen, sisällytti jalkauttamista päivittäisjohtamiseen sekä yhdenmukaisti toimintatapoja ohjeistamalla henkilöstöä. Kehittämisprosessin aikana opinnäytetyöntekijä laati ohjeistuksia koko henkilökunnan käyttöön, jotka tähtäävät terapeuttisen laitospalvelun mallinnuksen mukaiseen työtoteeseen.</p> <p>Kehittämistyön myötä henkilökunnan tietoisuus terapeuttisesta työtoteesta kasvoi ja toimintatavat kehittyivät sekä yhdenmukaistuivat eri osastojen välillä.</p>	
Avainsanat	Lastensuojelu, laitospalvelu, terapeuttinen, kehittämistyö

Author Title Number of Pages Date	Outi Vainio Implementation of a model for therapeutic foster care. A developmental project in the Teinilä foster home 36 pages + 3 appendices 29 April 2019
Degree	Master of Health Care and Social Sciences
Degree Programme	Master's degree programme in Leadership in social and healthcare industry
Instructor	Leena Hannula, Senior Lecturer
<p>This thesis is based on the models for developmental workshops for child protection services, created as part of the LAPE program (program for change in services for children and families), which was one of the key projects of the government of Juha Sipilä in 2016-2019. One of these models was a model for therapeutic foster care, the basis of this thesis.</p> <p>This thesis is a developmental project, and it was done in the Helsinki city foster home Teinilä. Teinilä provides foster care for children with psychological symptoms and needs for psychiatric care, who are residents of Helsinki, and who have been taken into custody by child protection services. Teinilä has beds for 33 children, and the author worked as the immediate supervisor in one of the units for 7 children.</p> <p>The purpose of this thesis was to implement the model for therapeutic foster care in the Teinilä foster home. The goal was to improve the effectiveness of care and the capability for therapeutic care among the Teinilä personnel. As tools of the implementation, the author designed, carried out, and documented a two-part training program, incorporated elements of therapeutic care in day-to-day work supervision practices, and unified care practices by giving guidance to the personnel. During the process, the author developed written guidelines on how to incorporate principles of therapeutic foster care in work practices.</p> <p>During the developmental project, the Teinilä personnel improved their awareness of therapeutic care principles and unified many of their work practices across the different units.</p>	
Keywords	Child protection, foster care, therapeutic care, developmental project

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Terapeuttinen orientaatio lastensuojelun laitoshoidossa	2
3	Teinilän lastenkoti	3
3.1	Omaohjaajuus Teinilän lastenkodissa	4
3.2	Perheiden kanssa tehtävä työ Teinilän lastenkodissa	5
4	Lastensuojelun terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnus	5
4.1	Suunnitelmallisuus lastensuojelussa	8
4.2	Kasvatuksellisuus lastenkodissa	9
4.3	Kuntouttava toiminta lastenkodissa	10
4.3.1	Kiintymyssuhde	10
4.3.2	Korjaavat kokemukset	12
4.3.3	Omahoitaja lastenkodissa	13
4.3.4	Terapeuttinen kosketus	14
4.3.5	Lapsen tarpeet ja niihin vastaaminen	15
4.4	Perheiden kanssa tehtävä työ	16
5	Kehittämistyön tavoite ja tarkoitus	17
6	Kehittämistyön taustaa	17
7	Kehittämistyön menetelmät	18
8	Kehittämistyön eettisyys	19
9	Kehittämistyön toteuttaminen ja interventiot	20
9.1	Johtaminen ja yhdenmukaisten toimintatapojen vahvistaminen	21
9.1.1	Hoito- ja kasvatussuunnitelma	22
9.1.2	Kuukausiarvioinnit	23
9.1.3	Terapeuttinen omaohjaajasuhde	24
9.2	Koulutuksen kuvaus terapeuttisesta laitospasvatuksesta	25
9.2.1	Koulutuksen onnistumisen arviointi	27
9.2.2	Koulutuksen anti jatkokehittämiseen lastenkodin arjessa	28
9.3	Perheiden kanssa tehtävä työ Teinilän lastenkodissa	29
9.4	Seuranta ja jatkotyöskentely	30

10	Pohdinta	31
	Lähteet	34
	Liitteet	
	Liite 1. Tuen tarpeen arviointi	
	Liite 2. Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelma	
	Liite 3. Koulutuksen palaute lomake	

1 Johdanto

Lastensuojelussa keskeisin lähtökohta ja päämäärä on lapsen kehityksen turvaaminen. Erityistä suojelua ja tukea tarvitsee lapsi, joka on tilapäisesti tai pysyvästi vailla perheen turvaa tai jonka oman etunsa mukaista ei ole antaa hänen pysyä perhepiirissä. (YK:n lasten oikeuksien sopimus, artikkelit 3 ja 20). Huostaanoton jälkeisessä sijaishuollossa on siis erityisen hyvin huolehdittava lapsen kehityksen edellytyksistä. Kuitenkin tiedetään, että sijaishuoltoon ja ehkä erityisesti laitostkasvatukseen liittyy epäkohtien ja suoranaisen kaltoinkohtelun vaara (Hytönen ym. 2016).

Lapsena koettu kaltoinkohtelu vaikuttaa aikuisuuteen merkittävästi ja altistaa monille mielenterveyden häiriöille. Sillä on suora yhteys vakavaan masennukseen, paniikki- ja ahdistushäiriöön sekä fobioihin. Lapsuusajan trauma vaikuttaa aivojen kehitykseen ja saattaa muuttaa jopa persoonallisuutta. Tämän vuoksi kaltoinkohtellut lapset tarvitsevat mahdollisimman hyvää hoitoa, jotta heillä on mahdollisuus hyvään ja onnelliseen aikuisuuteen. Mielenterveyden ongelmat heikentävät väistämättä elämänlaatua ja ihmisen toimintakykyä. Huostaanotetut lapset ovat usein monella tapaa traumatisoituneita ja kärsivät jo lapsuudessa yhä vakavammista psykiatrisista häiriöistä (Hukkanen Raija & al. 2005). Yhteistyö lastensuojelun ja lastenpsykiatrian välillä on haaste erityisesti laitostkasvatuksen arjessa (Timonen-Kallio, Yliruka, Närhi 2017).

Sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla on parhaillaan viisi hallituksen kärkihanketta. Tämä opinnäytetyö perustuu lapsi- ja perhepalveluiden eli LAPE- muutosohjelmaan. LAPE-ohjelmassa tehdään kansallista ja maakunnallista muutostyötä, jonka tavoitteena on luoda lapselle ja nuorelle suotuisa kasvu- ja oppimisympäristö sekä tukea perheen hyvinvointia. Muutostyö on käynnissä jokaisen tulevan maakunnan alueella vuosina 2017–2018 (Aula ym. 2016).

LAPE tavoitteet määrittelevät, että lastensuojelua kehitetään osana erityis- ja vaativimpien palveluiden kokonaisuutta. Lastensuojelun uudistaminen tulee tapahtua asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. LAPE tavoitteiden mukaan luodaan rakenteita ja työskentelytapoja, jotka perustuvat tutkimustietoon ja hyvin suunniteltuihin moniammatillisiin työskentelytapoihin (Aula ym. 2016). Uusimpien tutkimustulosten valossa terapeutisella laitostkasvatuksen orientaatiolla saadaan vaikuttavimpia tuloksia lastenkodeissa (Eronen &

Laakso 2016). Tässä kehittämistyössä tullaan kuvaamaan terapeuttisen laitospedagogian mallinnuksen käyttöönottoa Teinilän lastenkodissa.

2 Terapeuttinen orientaatio lastensuojelun laitoshoidossa

Laitospedagogia on edelleen merkittävä osa lastensuojelun sijaishuoltoa, vaikka lastensuojelun painopistettä lastensuojelulain ja laatusuosituksen avulla on pyritty siirtämään perheyön ja perhehoidon suuntaan (Lastensuojelulaki 2012, Lastensuojelun laatusuositus 2014, Lastensuojelu 2017).

Eronen ja Laakso tarkastelevat kansainvälisen tutkimuskeskustelun pohjalta omassa tutkimuskatsauksessaan lastensuojelun sijaishuollon kuntouttavia ja kasvatuksellisia orientaatioita. Lastensuojelun laitoshoidon (laitospedagogian) kasvatuksellisuutta ja kuntouttavuutta koskevat viimeaikaiset tutkimukset ryhmittyvät kolmeen orientaatioon. Yksi orientaatio on tutkia laitospedagogian vaihtoehtoja, siis laajennettua ja tehostettua perheyötä. Toinen orientaatio on sosiaalipedagoginen, jossa huomio on kasvatuksellisen yhteisön arjessa. Kolmas orientaatio on terapeuttinen, jossa huomio on siinä, miten lasten erityisiin kehityksellisiin tarpeisiin kyetään vastaamaan. (Eronen & Laakso 2016). LAPE-hankkeen laitospedagogian mallinnuksessa on viitekehikseksi valittu terapeuttisen laitospedagogian orientaatio käytettäväksi laitospedagogian kehittämisessä, valvonnassa, kilpailutuksessa ja yhteistyössä lastenpsykiatrian kanssa (Timonen-Kallio, Yliruka, Närhi 2017).

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman yhteydessä on tuotettu työpajatyöskentelynä terapeuttisen laitospedagogian mallinnusraportti osana laajaa erityistason työpajaprosessia. Tämän mallinnuksen implementointi Teinilän lastenkotiin on opinnäytetyöni tavoite ja tarkoitus. Ennen lastensuojelun terapeuttisen laitospedagogian mallinnusraportin kirjoittamista ovat Tuija Eronen ja Riitta Laakso tehneet laajan peruskartoituksen viimeaikaisesta kansainvälisestä tutkimuksesta lastensuojelulaitoksissa käytössä olevista työkäytännöistä. Tämä tutkimuskatsaus on tehty osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman kärkihanketta. Mallinnusraportti perustuu tutkimuskatsauksen tuloksiin ja mallinnusryhmän näkemyksiin. Mallinnus on tarkoitettu keskustelun avaukseksi laitoshoidon kehittämisestä kiinnostuneille. Tämän kautta avautuu mahdollisuus arvioida ja

kehittää eteenpäin ”terapeuttisen laitospasvatuksen” mallia. Työryhmän toiveena on kirjoittaa uusi versio pilotoitien kokemusten ja tulosten pohjalta. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 4).

Terapeuttinen orientaatio laitospasvatuksessa näyttää johtavan parempiin lopputuloksiin kuin vertailukohtana oleva laitospasvatus ilman terapeuttista orientaatiota (Gallagher - Green 2013 & Whittaker- Del Valle - Holmes 2015 & Whittaker ym. 2016). Terapeuttiseksi orientaatioksi voidaan kutsua useita erilaisia toimintamalleja (Timonen-Kallio, Yliruka, Närhi 2017). Keskeisiä terapeuttisen orientaation piirteitä ovat suunnitelmallisuus, kasvatuksellinen ja kuntouttava toiminta sekä lapsen turvallisuus, toimijuus ja myönteinen minäkuva (Whittaker- Del Valle - Holmes 2015, 24). Erilaisten terapeuttisen orientaation malleja tarkasteltaessa vaikuttavin ja tärkein tekijä lastensuojelulaitoksen teke­ mässä työssä on lasten ja aikuisten välinen suhde sekä siinä tapahtuva vuorovaikutus (Smith 2015). Jotta voidaan taata aito ja kunnioittava kohtaaminen lapsen kanssa, laitospasvatuksen toteuttajat tarvitsevat hyviä vuorovaikutustaitoja, kykyä asettua toisen ihmisen asemaan ja empatiaa. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 26.) Merkitykselliset suhteet ja tunne-elämän kysymykset ovat lapsille merkityksellisintä koetussa hyvinvoinnissa (Fattore – Mason - Watson 2009)

Terapeuttisen laitospasvatuksen orientaation pohjalla on kiintymyssuhdeteoria. Kiintymyssuhdeteorian ydintä on turvallisuus, jota ilman ei lapsi ole vastaanottavainen uuden oppimiselle. Jos lapsen peruskokemukset ovat olleet tuhoavia ja puutteellisia, tarvitaan ehdottomasti yhteisiä jaettu­ ja kokemuksia sekä tunnesuhteita hoitavien aikuisten kanssa. Jos hoitavalla aikuisella ja lapsella ei ole luottamussuhdetta, ei voida käsitellä traumaattisia kokemuksia. (Hughes 2015).

3 Teinilän lastenkoti

Teinilän lastenkoti on tarkoitettu helsinkiläisille huostaanotetuille psyykkisesti oireileville ja psykiatrisen hoidon tarpeessa oleville lapsille. Lastenkoti toimii kahdessa osoitteessa Helsingin Oulunkylässä. Pikalähetintieellä sijaitsevat seitsemän paikkaiset osastot Kivitasku, Jukola sekä Siipi ja Oppipojantien yksikössä kuusi paikkaiset Toukola ja Koivula. Yhteensä Teinilän lastenkodissa on 33 asiakaspaikkaa. Ohjaajia Teinilän lastenkodissa on 38, vastaavia ohjaajia 5 ja lisäksi on lastenkodin johtaja. Itse toimin Siipi - osastolla vastaavana ohjaajana.

Asiakaskunnan oireet vaativat vahvaa tehostettua hoitoa, joka voidaan järjestää vain vaativan laitoshoidon avulla. Vaativan laitossijoituksen palvelukuvaus jakautuu kolmeen eri tasoon ja ne kaikki ovat käytössä Teinilän lastenkodissa. Nämä tasot ovat vaativa laitossijoitus, tehostettu kuntoutusjakso ja pysäyttävä hoitojakso eli erityinen huolenpito. Lastensuojelulain mukaisesti pysäyttävä hoitojakso/erityinen huolenpito voidaan toteuttaa 12 - vuotta täyttäneelle lapselle. (Teinilän laatukäsikirja).

3.1 Omaohjaajuus Teinilän lastenkodissa

Hoidon perustana on strukturoitu aikuisjohtoinen arki ja perushuolenpito sekä jokaisella lapsella oleva yksilöllinen päivä- ja viikko-ohjelma. Jokaisella lapsella on omahoitajapari, joka huolehtii erityisesti tietyn lapsen asioiden hoidosta ja yhteydenpidosta läheisverkostoon. Omaohjaajatyön tavoitteena on tarjota pitkäkestoisen, luottamuksellisen ja läheisen vuorovaikutussuhteen avulla turvallinen aikuiskontakti. Korvaavan ja korjaavan vuorovaikutussuhteen luominen ja ylläpitäminen lapseen on omahoitajan keskeisin tehtävä. (Teinilän laatukäsikirja). Välittävä vuorovaikutuksen toteutuminen on ehdoton edellytys, jotta saadaan toivottuja tuloksia lasten hyvinvoinnin kannalta. Tämän ajatuksen takana on se, että lasta ei voi eheyttää etäältä, vaan eheytyminen tapahtuu suhteen sisällä.

Omaohjaaja vastaanottaa ja työstää lapsen vaikeitakin asioita ja tunteita. Omaohjaaja huolehtii myös lapsen arjen asioista. Pitkä pinna, periksi antamattomuus, hienotunteisuus sekä määrätietoisuus ovat ehdottomia ominaisuuksia ohjaajalle omaohjaajasuhdetta kasvattaessa (Teinilän laatukäsikirja). Aikuisen on tarjottava itseään käytettäväksi ja luoda vuorovaikutukselle otollisia tilanteita.

Lapsen yksilöllistä huomioon ottamista vahvistetaan omaohjaajakeskusteluilla. Keskustelujen tarkoituksena on varmistaa, että lapsella on yhteistä aikaa omaohjaajansa kanssa. Omaohjaajakeskustelujen sisällöt määräytyvät lapsen tarpeiden mukaisesti, ja niiden suunnittelusta vastaavat omaohjaaja lapsen kanssa yhdessä. (Teinilän laatukäsikirja).

3.2 Perheiden kanssa tehtävä työ Teinilän lastenkodissa

Teinilän lastenkodissa lapsen perheen kanssa tehdään tiiviisti yhteistyötä sekä tuetaan lapsen suhdetta ja yhteydenpitoa omaan perheeseensä kuitenkin lapsen edunmukaisuus huomioiden. Lapsen verkostoa pyritään vahvistamaan ja sukulaissuhteita vaalimaan sijoituksen alusta loppuun. Vanhemmat osallistuvat lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelman tekoon ja sen jatkuvaan arviointiin. Tavoitteena on, että lapsi ymmärtää ja hyväksyy omat juurensa ja kykenee hahmottamaan elämänsä merkityksellisenä ja arvokkaana kokonaisuutena. Perheiden ja muiden läheisten kanssa tehtävä yhteistyö tähtää paitsi lapsen hyvinvoinnin lisäämiseen myös siihen, että hänellä on itsenäistä elämää aloittaessaan tukena vahva läheisverkosto. Lasten ja perheiden kanssa tehdään yksilöllinen kotiharjoittelusuunnitelma. (Teinilän laatukäsikirja.)

4 Lastensuojelun terapeuttisen laitospäätöksen mallinnus

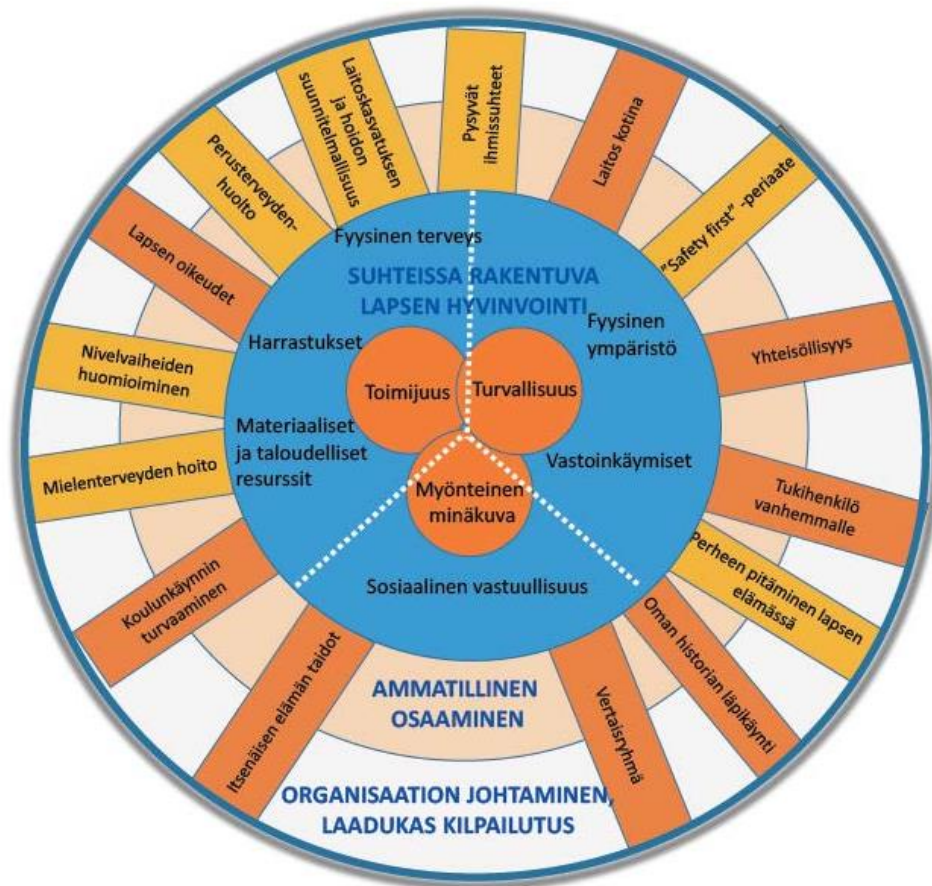
Lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) muutosohjelman osana on tuotettu lastensuojelun terapeuttisen laitospäätöksen malli. Mallinnuksen tavoitteena oli kuntouttavan, kasvatuksellisen, hoidollisen ja terapeuttisen lastenkotityön viitekehysten tarkentaminen ammatillisen työn perustana. Tavoitteena oli myös kuvata sellaisen lapsilähtöisen laitospäätöksen malli, jossa lapsen oikeudet ovat keskiössä. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 3- 4).

Terapeuttisuus yksinkertaisimmillaan tarkoittaa tuen antamista lapselle hänen kokemustensa vastaanottamisessa sekä niiden ymmärtämisen apuna ja tukena olemista. On huomioitava kuitenkin tietynlaisia periaatteita. Lapselle on kerrottava täysin rehellisesti ja avoimesti asioista, jotka koskevat häntä kuitenkin lapsen kehitystaso huomioiden. Tällöin lapselle rakentuu johdonmukainen tarina historiastaan ja elämästään ilman yllätyksiä. Muistot ja historia ovat yhteneviä lapsen aistinvaraisten muistojen kanssa. On erittäin tärkeää välittää ymmärrys siitä, että lapsi tiedostaa, ettei ollut itse syyppää kokemaansa kaltoinkohteluun. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017,19-20.)

Jotta voidaan asettaa pitkäjänteisiä sijaishuollon tavoitteita, arvioida tavoitteiden saavuttamista ja tarvittaessa muuttaa tavoitetta, tarvitaan terapeuttista ja kasvatuksellista tietoa sekä menetelmällistä osaamista. Terapeuttisen laitospäätöksen mallinnuksen mukaan turvallisuuden luominen on ehdottoman tärkeää. Perustana turvallisuudelle on hyvin

suunniteltu, kasvuun ja kehitykseen uskova, huolella toteutettu työskentelymalli, joka on jatkuvan arvioinnin kohteena. Työskentelymallien tulee mahdollisuuksien puitteissa tukea perheenjäsenten osallisuutta ja osallistumista laitoksen arkeen sekä vahvistaa sijoitetun lapsen ja hänen vanhempiansa yhteydenpitoa. Terapeuttisesti suuntautuneet ohjelmat eivät voi toimia eristyneenä muusta yhteisöstä. Palvelut täytyy kyetä ankkuroimaan lapsen lähiympäristön normaaleihin kasvun instituutioihin. Terapeuttisessa orientaatioissa korostuu arjen jakaminen yhdessä. Tähän sisältyy eläminen ja oppiminen sekä siihen liittyvät henkilökohtaiset ihmissuhteet. Mikään yksittäinen ohjelma ei takaa laadukasta ja vaikuttavaa laitoshoidoa. Jotta voidaan tunnistaa lapsen tarpeisiin vastaavia toimivia käytäntöjä, on tärkeä tutkia ja kehittää laitoshoidoa. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 14-17.)

Hoidon kokonaisuuden muodostavat lapsen tarvitsema terveydenhuollon tarjoama hoito sekä lasten kasvatus, arkinen huolenpito ja arjen kautta toteutuva terapeuttisuus. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 20). Laitoshoidossa on alla olevan mallin mukaisesti ehdottoman tärkeää keskittyä lapsen ja nuoren toimijuuteen, myönteisen minäkuvan vahvistamiseen ja turvallisuuteen sekä niihin kytkeytyviin elementteihin. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 40).

Kuvio 1. Lastensuojelun terapeutisen laitospäätöksen keskeiset elementit-malli. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 39).

Toimijuudella tarkoitetaan lapsen mahdollisuutta vaikuttaa arkipäivän tilanteisiin ja suhteisiin. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 19). Lastensuojelulainkin mukaan tulee vahvistaa lapsen osallisuutta. Lain 20 § mukaisesti lastensuojelua toteutettaessa on selvitettävä lapsen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. (lastensuojelulaki.)

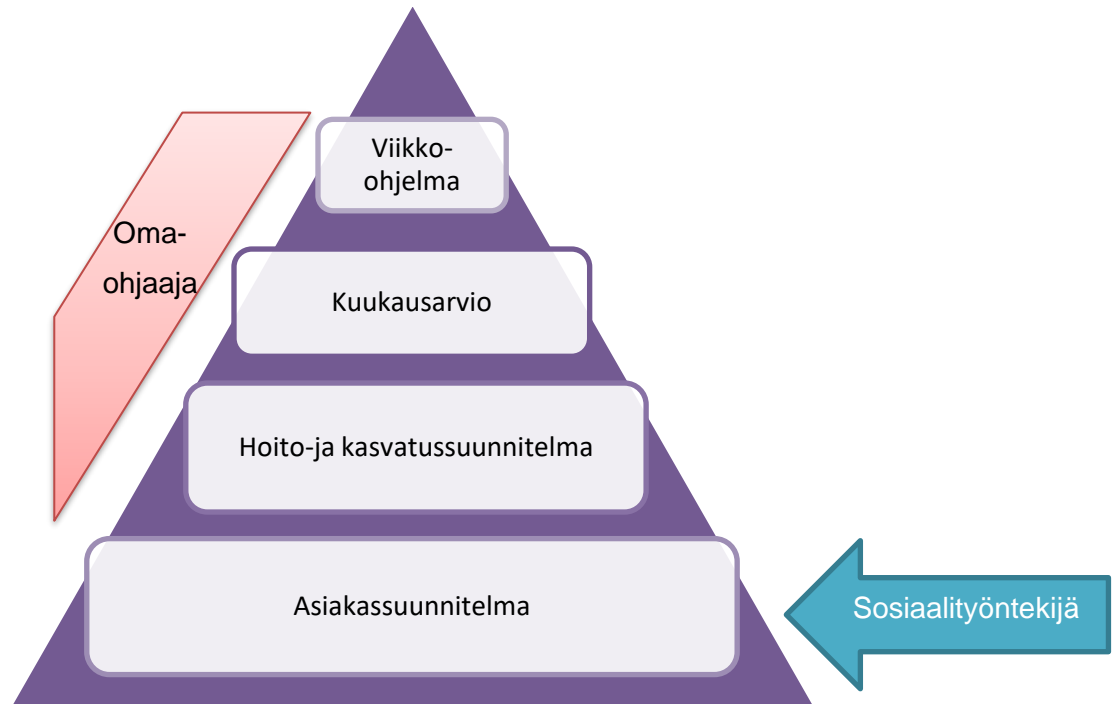
Yksilön kokemus **turvallisuus** on tunne, joka sisältää positiivisen ajatuksen nykyhetkestä sekä tulevaisuudesta. Turvallisessa ympäristössä kasvattajat ja lapset voivat molemmat hyvin. (Hurme- Kyllönen 2014, 23-24.) Turvallisuuden tunne on saavutettava, jotta lapsi voi ajatella hyvän olevan mahdollista ja voi alkaa odottaa positiivisten asioiden tapahtumista. Trauman tai menetyksen kokenut lapsi on oppinut, ettei aikuinen ole suojellut ja pitänyt turvassa. Tällöin aikuinen on menettänyt lasten silmissä luotettavuutensa. Aikuisen tulee saavuttaa lasten luottamus ja ottaa hallinta takaisin, jotta lapset tunsivat olonsa turvalliseksi ja voisivat jälleen turvautua ja kiintyä aikuisiin. (Poijula 2007, 188-189.)

Ennustettavat rutiinit ovat tärkeitä turvallisuuden tuntemisen kannalta. Lapsen tulee tietää mahdollisemman selkeästi myös se, mitä häneltä odotetaan, jotta hän voisi tuntea olonsa turvalliseksi ja varmaksi. Joskus lasta joudutaan rajoittamaan fyysisesti, jotta voidaan taata hänen turvallisuus. Oikein tehty ruumiillinen rajoittaminen kertoo lapselle, että aikuinen tekee mitä vaan pitääkseen hänet turvassa. (Pojjula, 2007, 190.) Lapsen toimintaan puuttuminen tulisi selittää turvallisuuden kautta ja turvallisuus sääntöjä tulee vahvistaa jatkuvasti, jotta lapset sisäistävät aikuisten huolehtivan heidän turvallisuudestaan. (Pojjula, 2007, 194.)

Lapsen **myönteisellä minäkuvalla** viitataan siihen, että lapsi tuntee olevansa hyvä ihminen ja hyväksytty omana itsenään. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 19). Myönteisen minäkuvan kehittymiseksi lapsi tarvitsee kokemuksen olevansa rakastettu ja hyväksytty kaikkineen piirteineen ja tarpeineen. Lapsen on tärkeä saada myös hyväksyvää kosketusta ja ihailua, koska näiden puutteesta lapsi voi kehittää itselleen häpeäidentiteetin. Myönteisen minäkuvan kehittymistä edesauttaa myös ikätovereiden kanssa luodut sosiaaliset suhteet. Yksinäisyys altistaa helposti omanarvontunnon laskuun ja tätä myötä oman minäkuvan heikentymiseen. (Uusitalo 2007, 29-31.)

4.1 Suunnitelmallisuus lastensuojelussa

Lastensuojelulain 30 § mukaan lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on tehtävä asiakassuunnitelma ja se on tarkastettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Tarvittaessa asiakassuunnitelmaa täydennetään erillisellä hoito- ja kasvatussuunnitelmalla (Lastensuojelulaki).

Kuvio 2. Suunnitelmien rakenne Teinilän lastenkodissa

Lastensuojelulain mukaan asiakassuunnitelman laatiminen on sosiaalityöntekijän vastuulla. Tämä suunnitelma tuo pohjan hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteiden laatimisessa, jonka omaohjaaja kirjaa. Teinilän lastenkodissa molemmat suunnitelmat päivitetään yhteisessä verkostokokouksessa lapsen ja hänen perheensä kanssa. Kuukausiarvion laatii omaohjaaja kuukausittain ja viikko-ohjelman omaohjaaja tekee yhdessä lapsen kanssa viikoittain. (Teinilän laatukäsikirja.)

4.2 Kasvatuksellisuus lastenkodissa

Ohjaajan pääasiallinen tehtävä on kasvattaminen. Veivo - Lempinen (2009) määrittelee kasvatuksen tarkoittavan turvallisten rajojen asettamista sekä aikuisen tukea, ohjausta ja kannustusta. Käytännön työssä se tarkoittaa rajoja sekä rakkautta. Ohjaajan on kyettävä tarjoamaan tiukkaa, mutta lempeää välittämistä ja huolenpitoa lapsesta sekä hänen hyvinvoinnista. Jokaisessa lapsessa tulee nähdä mahdollisuus vielä silloinkin, kun haluaisi jo luovuttaa. (Veivo - Lempinen 2009, 199 & 202.)

Kasvatus on huolenpitoa, hoivaa, sitoutumista sekä solidaarisuutta. Kasvattaja ei voi piiloutua ammatillisen roolinsa taakse, vaan hänen on annettava myös jotain aitoa itses-

tään. (Cameron, Reimar & Smith 2016.) Kasvatustehtävän ydin sekä päämäärä on ihmisyyteen kasvattaminen ja kasvuun saattaminen. Rajojen asettaminen on välittämistä ja sisältyy pedagogiseen rakkauteen. (Veivo-Lempinen 2009, 207.)

4.3 Kuntouttava toiminta lastenkodissa

Kuntoutus määritellään ihmisen ja ympäristön väliseksi muutosprosessiksi, jonka tavoitteena on toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja itsenäisen selviytymisen sekä työllisyyden edistäminen. (Valtioneuvoston kuntoutusselonteko 2002). Kuntoutus tukee kuntoutujan ja hänen lähipiirinsä voimavaroja, itsenäistä elämää, työllistyvyyttä ja sosiaalista osallisuutta. Kuntoutus on osa hyvinvointipalvelujärjestelmää ja edellyttää useiden toimijoiden oikea-aikaisia ja saumattomia palveluja ja etuuksia. (Valtioneuvosto 2017.)

Kuntouttava työote ohjaa pitkälti työskentelyssä. Jotta omaohjaaja tietää ja tunnistaa, mitä kuntoutetaan, on äärimmäisen tärkeä tunnistaa lapsen normaali kehitys sekä tiedostaa omaohjattavan historia. Kuntouttavan arjen merkitys on lapsen osallisuudessa, eikä suorittamisessa. On tärkeää nähdä lapsi aktiivisena toimijana omassa ympäristössä. Kasvatuksen ja kuntoutuksen tehtävänä on tukea lapsen kehitystä ja toimintakykyä. Kuntouttava toiminta ei siis sinänsä poikkea juurikaan kasvatuksellisuudesta, koska molemmat perustuvat oppimiseen sekä harjoitteluun. (Teinilän laatukäsikirja)

Kaltoinkohdellut lapset tarvitsevat pitkäkestoista, vakaata ja luotettavaa hoivaa, jotta voivat alkaa uskoa maailman olevan hyvä paikka. (Sinkkonen, 2008, 44.) Lapsen hyvän kasvun turvaamiseksi tarvitaan riittävän hyvää vuorovaikutusta. Ohjaajan tulee kyetä mukautumaan lapsen ikäkaudelle ominaisiin tarpeisiin eli huomioida ajankohtaisia kehityshaasteita. Ohjaajan tulee olla sensitiivinen ja huomioida herkkyys lapsen viesteille. Ohjaajan tulisi pyrkiä tavoittamaan lapsen näkyvän käyttäytymisen taustalla olevat tunnetilat ja kyetä virittäytymään niihin. (Sinkkonen, 2008, 269.)

4.3.1 Kiintymyssuhde

Kiintymyssuhdeteoria on 1950-luvulla John Bowlbyn kehittämä. Kiintymysjärjestelmän tärkein tehtävä on luoda turvallinen perusta sekä tukikohta, josta lapsi voi lähteä tutki-
maan ulkopuolista maailmaa ja palata hakemaan fyysistä ja emotinaalista hoivaa. Turvallisesti kiinnittyneillä lapsilla tämä ensisijainen kiintymyssuhde toimii pohjana kaikille

myöhemmille ihmissuhteille. Kun taas turvattomasti kiinnittyneet lapset tarvitsevat korjaavia kokemuksia, jotta lapsen koko älyllinen potentiaali pääsee kehittymään. Terve ja turvallinen kiinnittyminen edistää loogisen ajattelun kehittymistä. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 38-43.)

Kiintymyssuhteen häiriöihin on monenlaisia syitä, joista yleisimpiä ovat kaltoin kohtelu, emotionaalinen, fyysinen ja psyykinen laiminlyönti sekä väkivalta. Laitoshoidossa huolehditaan yleensä hyvin lapsen fyysisistä tarpeista, mutta emotionaalinen hoito jää riittämättömäksi. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 44-45.) Turvallisen kiintymyssuhteen syntymisen edellytyksenä on se, että lapsi saa elää ennakoitavassa maailmassa ja tuoda esille vuorovaikutuksen kaikki tunteet. Ennakoitavuudella tarkoitetaan arjen säännöllisyyden lisäksi myös ohjaajan reaktion johdonmukaisuutta. Turvallisesti kiinnittynyt lapsi voi luottaa aikuiseen ja siihen, että saa apua tunnekuohuista selviytymiseen ilman hylkäämistä tai aikuisen vihaisuutta, jolloin lapsen ahdinko lisääntyisi. (Sinkkonen, 2008, 269-270.)

Smithin (2015) mukaan tärkeimpänä tekijänä vaikuttavassa sijaishuollossa on lasten ja aikuisten välinen suhde, vuorovaikutus ja heidän välinen allianssi ennemmin kuin erityiset ohjelmat. Mielestäni tämä tarkoittaa, että jokaisella lapsella tulee olla oikeus tulla rakastetuksi. Tätä periaatetta noudattaen omaohjaajan on uskallettava asettua aidosti välittävään suhteeseen lapsen kanssa, jos tällä ei ole omia vanhempia antamassa rakkautta.

Useat aikuisena koetut mielenterveyshäiriöt juontavat juurensa lapsuuden kiintymyssuhteen häiriöihin. Etenkin lapset, jotka ovat kärsineet traumaperäisestä kiintymyssuhdehäiriöstä, ovat suuressa vaarassa sairastua persoonallisuushäiriöin. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 49.) Kiintymyssuhdetrauma vaikuttaa suoraan lapsen kykyyn luottaa aikuiseen ja aiheuttaa täten vaikeutta kiinnittyä ihmissuhteisiin. Tämä saattaa näkyä avun pyytämisen vaikeutena sekä läheisyyden välttelemisenä. Hyvin ristiriitaisissa tai jäsenymättömissä kiintymyssuhteissa kasvaneet lapset luisuvat helposti epätoivoon tai paniikkiin ja saattavat liioitella vaaraa tai uhkaa. Muita häiriintyneen kiintymyksen oireita ovat lapsen hajanainen levottomuus ja pelokkuus sekä äkillinen poissaolevuus. (Sinkkonen & Korhonen 2015, 257.)

4.3.2 Korjaavat kokemukset

Kiintymyssuhdehäiriöisten lasten kanssa työskennellessä vaaditaan paljon kärsivällisyyttä saada lapsi vakuuttuneeksi siihen, että toiseen ihmisen voi luottaa. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 264.) Tämä on kuitenkin ehdoton edellytys, jotta voidaan tuottaa lapselle eheyttä ja korjaavia kokemuksia. Luottamuksellisen ja aidon omaohjaaja suhteen kautta lapsi saa korjaavia kokemuksia, joilla häiriintyneen kiintymyssuhteen aiheuttamat vahingot hälvenevät. Korjaavien kokemusten tarkoitus on, että lapsella mahdollistuu valmiudet jatkossa luoda terveitä ja tasapainoisia ihmissuhteita, sekä toimia puolisona ja vanhempana. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017.)

Rinnalla kulkeminen ja aito kohtaaminen ovat ohjaajan tärkeimpiä tehtäviä, jotta nuori voi oppia luottamaan omiin mahdollisuuksiinsa sekä toisiin ihmisiin. Ohjaajan on oltava ehdottoman tarkkana, ettei milloinkaan saa pettää lapsen luottamusta. (Lämsä & Takala 2009, 186-187.) Lapsi täytyy kyetä hyväksymään persoonana ja oppia ymmärtämään hänen tunteitaan ja uskoa siihen, että hallitsematon käyttäytyminen johtuu hallitsemattomista tunteista ja ne puolestaan aiheutuvat varhaisesta laiminlyönnistä ja kaltoinkohtelusta. Näiden ajatusten hallinta on oltava kiintymyssuhdehäiriöisten kanssa työskentelevien ydinosaamista. Lapsen on siis saatava turvaa ja luottamusta, jotta häiriökäyttäytyminen voi laantua. (Becker – Weidman & Shell, 290.)

Terveet pienet lapset tankkaavat luontevasti leikin lomassa vanhemman läheisyyttä ja turvaa. Myös vanhemmat lapset, joiden kiintymyssuhde on vaurioitunut voivat hyötyä tästä strategiasta. Lapsen on opittava ”imemään” turvallisuuden ja vakauden tunne aikuiselta. Tilanteissa, joissa lapsi ei hallitse itseään tulisi hänet saada aikuisen lähellä, jotta kiintymyksen tunne päässee rakentumaan. Lähes ympärivuorokautinen kontakti voi johtaa nopeampaan kiintymyssuhteen rakentumiseen. Tämän vuoksi voi olla joskus perusteltua, että peruskouluikäinen lapsi opiskelee aikuisen kanssa eikä mene kouluun. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 290.)

Kiinnittymistä vastustavat lapset kokevat rajojen loukkaavan itseään, mutta niiden asettaminen on siitä huolimatta aikuisten tärkeä tehtävä. Aikuisen on kuitenkin kyettävä ylläpitämään ja johtamaan vuorovaikutusprosessia, jolloin lähtökohtana on keskinäisen vuorovaikutuksen luonteen määrittelemineen. Kaltoinkohtelua kokeneet lapset pyrkivät toistamaan omaa käyttäytymismallia, jossa vuorovaikutus on vihaista, välinpitämätöntä tai epäkunnioittavaa. Ideana on johtaa prosessia olematta kuitenkaan kontrolloiva. Tässä

kohtaamisessa PACE asenne on merkittävä tekijä. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 261-262.) PACE-asenne tulee englannin kielen sanoista, jotka ovat suomennettuina leikkisyys, hyväksyntä, uteliaisuus ja empatia. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 283.) Kiintymyssuhdetta korjaavaan asenteseen Hughes (2009) lisää vielä käsitteen rakastava, jonka merkitystä tulee mielestäni korostaa sijaishuollossa.

Lapsen kronologinen ikä johtaa usein harhaan, koska traumatisoituneet ja kiintymyssuhteeltaan häiriöityneet lapset ovat yleensä kehityksessään ikäistään nuoremman tasolla. Lasta on todella tärkeä kohdella hänen kehityksellisen ja emotionaalisen iän mukaisesti, eikä kronologisen iän perusteella. (Becker - Weidman & Shell, 2008; 262.) Toivottavaa on, että lapsi voi yhdessä luotettavan omaohjaajan kanssa käsitellä aiempia traumatisoivia kokemuksia, jotka ovat jääneet painamaan hänen mieltään. Tärkeintä on ohjaajan kyky tukea lapsen kasvua ja auttaa löytämään hänen oma polkunsu silloinkin, kun maailma tuntuu lapsesta kaoottiselta. (Lämsä & Takala 2009, 190.)

4.3.3 Omahoitaja lastenkodissa

Omahoitajuus on yleisemmin käytetty käsite etenkin, kun puhutaan pienemmistä lapsista ja heidän omahoitajasta. (Teinilän lastenkodissa käytetään termiä omaohjaaja, jonka vuoksi tässä opinnäytetyössä termeillä ohjaaja sekä hoitaja tarkoitetaan samaa.)

Omahoitajasuhde on lapsen tarpeista nouseva terapeutin hoitosuhde. Omahoitajatyön ensisijainen tarkoitus on vastata lapsen yksilöllisiin hoidollisiin tarpeisiin. Nimetty ohjaaja sitoutuu lapsen suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen hoitamiseen ja kasvattamiseen lastensuojelulaitoksessa. Omahoitajamenetelmä tai lapsen minuutta tukeva terapeutin työtapa ovat erittäin vaativia hoitomuotoja. Lapsen on helpointa kiintyä sellaiseen aikuiseen, joka ymmärtää häntä, suhtautuu häneen hyväntahtoisesti, mutta riittävän jämakästi, tyydyttää hänen tarpeitaan, ei suostu hänen manipuloitavaksi ja jota lapsi voi riittävästi arvostaa. (Karppinen 2001, 14 - 17.)

Kasvatustyön tulee tapahtua tietoisien ja ammatillisten sekä julkisen omaohjaaja suhteen kautta. Tietoisesti tehdyt päätökset, jotka perustuvat asiakassuunnitelmaan, hoito - ja kasvatussuunnitelmaan sekä yhteisiin sopimuksiin säätelevät omaohjaajan tunnesuhdetta. Omaohjaajan on kyettävä ammatillisesti tarkastelemaan hänen ja omaohjattavan lapsen suhdetta, jotta kykenee auttamaan lasta. Lapsen käytöksen syiden ymmärtämi-

nen syventyy, kun niitä tarkastellaan lapsen kasvua ja kehitystä sekä niiden häiriöitä kuvaavien teorioiden kautta. Tämän kautta tulleen ymmärryksen kautta on mahdollista vastata lapsen yksilöllisiin hoidon ja kasvatuksellisiin tarpeisiin. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 26.)

Ohjaajalla on oltava erinomaiset vuorovaikutustaidot, jotta lapsen aito, oikea ja kunnioitava kohtaaminen voi tapahtua. Tämän lisäksi ohjaajalla on oltava riittävää empatiaa eli kykyä asettua aidosti toisen ihmisen asemaan. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 26.) Toimiva vuorovaikutus syntyy ammatillisuudesta, inhimillisyydestä sekä aitoudesta. Lisäksi tarvitaan turvallinen ympäristö, jotta jokainen voi olla oma itsensä. Aidon kohtaamisen perusta on luottamus, joka on ehdoton edellytys hyvässä omaohjaaja suhteessa. Luottamus rakentuu omaan tahtiin ja vie sitä enemmän aikaa, mitä vaikeampia kokemuksia lapsella on aikuisten luotettavuudesta. (Veivo - Lempinen 2009, 204-205.)

4.3.4 Terapeuttinen kosketus

Hoivan tulee tarjota myös tuntoaistimuksia lapselle. Fyysisten kokemusten myötä lapselle alkaa muodostua tunne, että hän on arvokas ja rakastettu. Nämä kokemukset ovat oleellinen osa turvallista kiintymyssuhdetta (Sinkkonen 2010, 122.) Kosketus on erinomainen keino, jolla voidaan viestiä kiinnostusta, empatiaa, yhteistä mielihyvää, luottamusta ja kiintymystä. Se on lisäksi loistava keino, jonka avulla voidaan yhdessä säädellä tunteita. Kosketus on ensiarvoisen tärkeä keino ihmisen kehittymiselle ja parantumiselle. On kuitenkin ehdottoman tärkeää, että aina kun lasta kosketetaan, hänen täytyy tuntea olevansa turvassa. Kosketusta ei saa ikinä käyttää pakkokeinona, eikä vastoin lapsen tahtoa. Lapsien, jotka ovat saaneet aiemmin traumoja aikuisen vahingollisesta kosketuksesta, pitää oppia ”olemaan koskettavissa”. Sen täytyy aina tapahtua tavalla, joka tukee lapsen oman arvon tuntoa. Lasta tulee auttaa käsittelemään taustalla olevaa kosketuksen pelkoa sekä rohkaista häntä päästämään myös fyysisesti lähelle ne ihmiset, keihin hän on rakentamassa kiintymyssuhdetta. (Hughes 2009, 31-32.)

Kiintymyssuhdehäiriöstä kärsivät lapset ahdistuvat helposti läheisyydestä ja heidän on vaikea ottaa turvaa ja huolenpitoa. (Sinkkonen & Korhonen 2015, 258.) Tämän vuoksi ohjaajalta vaaditaan herkkyyttä aistia, milloin lapsi on valmis läheisyyteen.

Kiintymyssuhteen muodostuminen edellyttää läheistä ja välitöntä vuorovaikutusta ohjaajan ja lapsen välillä. Pysyvät ja myönteiset muutokset tapahtuvat turvallisessa vuorovaikutuksessa ja lapsen aidossa kohtaamisessa. Omaohjaajan rohkaisevat halaukset ja lämpimät kosketukset ovat välttämättömiä, jotta lapsi voi tuntea asuvansa turvallisesti kotona. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017,26.)

4.3.5 Lapsen tarpeet ja niihin vastaaminen

Helsingin kaupungin strategisena tavoitteena on ehkäistä vakavampien lastensuojelullisten ongelmien syntymistä ja vastata varhaisen vaiheen tarpeisiin. Asiakkaan tarpeella tarkoitetaan asiaa, jonka tulisi lapsen elämässä muuttua, jotta varmistetaan lapsen tasapainoinen kehittyminen, turvallinen kasvuympäristö sekä ikätasoinen hoiva ja huolenpito. Lastensuojelun asiakastarpeet edellyttävät usein sekä lapsen että vanhempien tilanteen ratkaisemista. Silloin kun kotona asuminen ei ole mahdollista, sijoituspalvelut tarjoavat lapselle turvallisen fyysisen ja henkisen kasvuympäristön. Vaativan laitossijoituksen palvelun kohderyhmää ovat tehostettua laitoshoidon tarvitsevat lapset, jotka ovat vaativahoitoisia ja voimakkaasti käyttäytymisellään oireilevia. (Turpeinen 2017.) Ohjaajien työotteen ollessa terapeuttisen laitokasvatuksen mallinnuksen mukainen, saadaan työstä vaikuttavampaa ja paremmin näiden lasten tarpeisiin vastaavaa.

Yhteisenä piirteenä lastensuojelulaitoksissa asuvilla lapsilla on aiempien kehitysvaiheiden traumaattisuus sekä sosiaalisen elinympäristön kyvyttömyys tunnistaa ja vastata lapsen iän mukaisiin tarpeisiin. (Roine 2001, 45) Lapsen tarpeiden arvioiminen ja niihin vastaaminen onkin tärkein omaohjaajan tehtävä. Työskentelyn tavoitteet määrittyvät aina lapsen tarpeista.

Haavoittuneet lapset ja nuoret tarvitsevat ennen kaikkea välittäviä aikuisia. Jotta ohjaaja voi vastata lapsen tarpeisiin, tulee hänen luoda lämmin ja kannustava vuorovaikutussuhde lapseen. Tämän jälkeen ohjaaja voi toimia lapsen kanssakulkijana, peilinä, matkappaana sekä tulkkina ja näiden kautta vastata lapsen tarpeisiin ja opettaa elämää. (Lämsä & Takala 2009, 189.)

4.4 Perheiden kanssa tehtävä työ

Perheiden kanssa tehtävä työskentely on jokaisen lapsen kannalta erittäin arvokasta, vaikka kotiuttaminen ei olisikaan realistista tai tavoitteena. Ohjaajien on todella tärkeää sisäistää syntymäperheen merkitys lapsen elämässä. Elämänjana työskentely sekä läheisverkoston kartoitus ovat molemmat ehdottoman tärkeitä lapsen identiteetin ja tulevaisuuden kannalta. Lastenkodissa tehtävällä perhetyöllä on myös suora vaikutus siihen, miten hyvin biologinen vanhempi antaa lapselle luvan kiintyä lastenkotiin. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 22.)

Perhe vaikuttaa oleellisesti lapsen elämään ja kehitykseen. Perhelähtöisyyden kannalta yhteistyötä rakentaessa on huomioitava kunkin perheen omat toimintatavat. Yhteistyö perheiden kanssa ei voi täten noudattaa tiettyä kaavaa. Vanhemmilla tulee olla oikeus määritellä osallistumisen tapaa yhteistyöhön. Yhteistyön merkityksen tulee perustua tavoitteeseen saada jotain hyvää lapsen ja perheen elämään ja arkeen. Ohjaajien tehtävänä perheiden kanssa työskennellessä on auttaa vanhempia osallistumaan ja vaikuttamaan yhteistyöhön lapsensa kanssa ja tätä kautta kantaa vastuu yhteisistä asioista ja vaikuttaa koko perheen hyvinvointiin (Sipari 2008,17-18).

Mikäli vanhemmat hyväksyvät lapsen sijoituksen ja ymmärtävät realistisesti omaan vanhemmuuteensa liittyvät haasteet, kykenevät he usein myös parhaiten hyväksymään jaetun vanhemmuuden. Perheen jälleen yhdistäminen on tavoitteena silloin, kun se on lapsen edun mukaista. Jaetun vanhemmuuden kautta syntyy usein positiivinen kierre, joka voimaannuttaa vanhempia ja edesauttaa heidän kuntoutumistaan. Lapseen vaikuttaa taas positiivisesti vanhempien kuntoutuminen ja hyvinvointi. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 22.)

Perheiden kanssa tehtävän työskentelyn kautta vahvistetaan vanhemmuutta sekä perheenjäsenten välistä vuorovaikutusta. Perheiden kanssa työskennellessä on tavoitteena myös lisätä lapsen elämäntarinan eheyttä sijoituksesta huolimatta ja vahvistaa vanhempien osallisuutta hoidossa ja kasvatuksessa. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 23.)

5 Kehittämistyön tavoite ja tarkoitus

Tämän kehittämistyön tarkoituksena on jalkauttaa terapeuttisen laitospalveluksen mallinnus Teinilän lastenkotiin. Tavoitteena on lisätä hoidon vaikuttavuutta ja ohjaajien terapeuttista osaamista Teinilän lastenkodissa.

Ohjaajien terapeuttisen osaamiseen lisäämiseksi laadin tarkennetut tavoitteet:

1. Koulutuksen toteuttaminen henkilökunnalle.
2. Toimintatapojen yhtenäistäminen suunnitelmallisuuden ja arvioinnin suhteen

Toimintatapojen yhtenäistämiseksi valitsin seuraavat kohdenetut tavoitteet:

2. 1 Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimisen ohjeistaminen ja kouluttaminen
- 2.2 Perhetyön määrittely

6 Kehittämistyön taustaa

Tämän opinnäytetyön lähtökohta pohjautuu yhteen hallituksen kärkihankkeista (vuosilta 2016-2019). Hallituksen kärkihankkeista viisi oli sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta. THL osallistui näiden kärkihankkeiden toteutukseen, joista yksi oli lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) muutosohjelma. Tämän ohjelman myötä tuotettiin viisi lastensuojelun työpajatyöskentelyn mallinnusraporttia. Yksi näistä raporteista oli lastensuojelun terapeuttisen laitospalveluksen mallinnus, joka antaa perustan tälle opinnäytetyölle.

Olen ollut osa työryhmää LAPE-hankkeessa, jossa mallinnetaan sijaishuoltoon sijoitetun lapsen lasten- ja nuorisopsykiatrian hoidon järjestämisen malli pääkaupunkiseudulle. Tätä hanketta edelsi pienimuotoisempi pilotointi psykiatrian kanssa tehtävästä yhteistyöstä Teinilän lastenkodissa, jossa työskentelen lähiesimiehenä. Olen ollut koko hankkeen ajan aktiivisesti kehittämässä ja jalkauttamassa tätä yhteistyön mallia. Teinilän lastenkoti on profiloitunut psykiatrista hoitoa tarvitsevien lasten hoitoon ja kasvatukseen. Tämän vuoksi on perusteltua kasvattaa henkilökunnan erityisosaamista sekä terapeuttisen työotteen hallitsemista, jotta lastenkoti pystyy vastaamaan vaativahoitoisten lasten huolenpitoon entistä paremmin.

Tämän LAPE-hankkeen myötä on noussut ehdottoman tärkeäksi elementiksi kehittää omaohjaajuutta, sillä lastenkodin arki on merkittävin kuntouttava elementti psyykkisesti oireilevien lasten hoidossa (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017). Kehittämistyöni on

saanut alkunsa organisaation kehittämistarpeista sekä omasta innokkuudesta ja halusta kehittää lastensuojelutyötä. Tämä kehittämistyö oli luonteva jatkumo LAPE-hankkeelle.

7 Kehittämistyön menetelmät

Teoksessa kehittämistyön menetelmät Ojasalo, Moilanen ja Ritalahti määrittelevät kehittämistyön prosessia. Heidän mukaan kehittämistyön prosessiin tulee sisällyttää paljon muutoksen toteuttamiseen eli implementointiin liittyvää toimintaa, jotta tavoite hyödyllisestä muutoksesta mahdollistuu. Prosessin viimeisenä vaiheena on kehittämistyön arviointi, joka kohdistuu kehittämisprosessiin ja sen tuotoksiin. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti, 2014,25- 26).

Tässä kehittämistyössäni olen sisällyttänyt päivittäiseen johtamiseeni implementointiin tähtäävää toimintaa ja kytkenyt asiakasprosesseihin muutokseen johtavia elementtejä.

Työelämän kehittämishankkeissa keskeisimmät asiat ovat asiantuntijuuden jakaminen ja uuden tiedon siirtäminen osaksi työyhteisön toimintaa. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 201, 15.) Henkilökunnalle järjestetyn koulutuksen kautta jaoin uutta tietoa, jonka käytöstä ohjeistin arjessa lisää, jotta siitä saatiin osa työyhteisön toimintaa.

Kehittämishanke piti siis sisällään koulutusta ja työskentelyä kehittämispäivien muodossa sekä muutosjohtamista opinnäytetyön tekijän toimesta. Tässä opinnäytetyössä määritellään myös perheiden kanssa tehtävän työn malli Siipi -osastolla, joka on olennainen osa terapeuttisen laitospäivätoiminnan mallia. Kehittämistyöhön kuului kahden koulutuspäivän suunnittelu ja toteuttaminen toisen vastaavan ohjaajan kanssa koko Teinilän lastenkodin henkilökunnalle.

Lisäksi kehittämistyöhön kuului terapeuttisen orientaation keskeisten elementtien esiin tuomista kaikissa työryhmän kehittämistilaisuuksissa ja tavanomaisen päivittäisen johtamisen tilanteissa. Tällä tavoin saatettiin lisätä ohjaajien teoreettista tietämystä terapeuttisesta omaohjaajatyöstä ja konkreettisista työkaluista.

Tulosten jakaminen kirjallisena ovat keskeinen osa työtä ja mahdollistavat implementoinnin laajemmalti. Raportointia tulee tehdä tarkasti koko prosessin ajan ja se vie samalla kehittämistyötä eteenpäin. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti, 2014, 25.) Koko kehittämistyön ajan vein asioita eteenpäin tavoitteellisesti ja teorian tiedon mukaisesti. Terapeuttisen laitospedagogian mallinnus pohjautuu vankkaan teorian tietoon sen vaikuttavuudesta (Galagher - Green 2013 & Whittaker- Del Valle - Holmes 2015 & Whittaker ym. 2016). Dokumentoin säännöllisesti omaa toimintaani sekä osastolla tapahtuvaa muutosta. Arviointi kulki dokumentoinneissani koko ajan mukana. Noudatin prosessissa ADKAR-mallia, jolloin jalkauttaminen tapahtui tietoisesti ja suunnitelmallisesti.

8 Kehittämistyön eettisyys

Työelämälähtöisessä kehittämistyössä korostuvat sekä tieteen tekemisen että yrity maailman eettiset säännöt. Työn seurausten on oltava käytäntöä hyödyntäviä. Kehittämistyössä on kyse myös inhimillisestä toiminnasta, jolloin on huomioitava, että hankkeessa toimivien vajavaisuudet ja rajoitukset peilautuvat myös suoraan hankkeen tuloksiin. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti, 2014.) Tämän kehittämistyön tavoite ja tarkoitus täyttää eettiset säädökset ja tuottaa hyötyä käytännön arkeen. Ohjaajien erilaiset valmiudet toteuttaa terapeuttista omaohjaajuutta saattavat tuoda tuloksiin epätasalaatuisuutta.

Yrityksen henkilökunnan oletetaan osallistuvan kehittämistyöhön, kun taas tieteellisessä tutkimuksessa kohderyhmältään kysytään heidän suostumustaan (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti, 2014). Tämä aiheuttaa vain hyvin pienen eettisen pohdinnan, koska kehittäminen ohjaa työntekijöitä linjaorganisaation tavoitteiden mukaiseen toimintaan. Opin näytetyöntekijä toimii lähiesimiehenä ja kehittämistyön tavoitteet palvelevat kiistatta asiakkaita ja ovat organisaation strategian mukaisia.

Asiakkaiden eli lastenkodissa asuvien lapsien näkökulmasta kehittämistyössä ei ole eettistä ristiriitaa. Koko kehittäminen tähtää lasten laadukkaampaan hoitoon ja heidän entistäkin parempaan kohtaamiseen. Kehittämistyön myötä syntyneet muutokset arkeen ovat olleet pieniä ja vaiheittain toteutuvia, jolloin lasten arjessa ei ole tapahtunut äkillisiä muutoksia, eikä perusasiat järkkyneet heidän elämässään tämän myötä millään tavalla.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu noudattaen ammattikorkeakouluille yhteisesti laadittujen suositusten mukaisesti. Opinnäytetyö on siis edennyt eettisen ja hyvän tieteellisen

käytännön mukaisesti. Opinnäytetyön tekijä on kehittänyt itseään ammatillisesti prosessin myötä ja hankkinut lisää valmiuksia ja taitoja johtamiseen.

9 Kehittämistyön toteuttaminen ja interventiot

Jalkautuksen tarkoituksena on varmistaa onnistunut käyttöönotto terapeuttiselle laitospasvatukselle. Suunnitelman vaiheita peilataan Jeffrey M. Hiattin kehittämää ADKAR-muutoksenhallintamallin kautta (Hiatt 2006).

Kehittämistyö on toteutettu **ADKAR**-mallin mukaisesti ja edennyt seuraavanlaisesti. Keväällä 2017 syntyi tietoisuus ja ymmärrys (**awareness**) tarvittavasta muutoksesta eli laitospasvatuksen kehittämisestä. Koko laitoksen henkilökunta tutustui terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnukseen, jonka jälkeen keräsin työryhmittäin vastauksia kehittämistarpeista. Tämän kautta heräteltiin koko henkilöstön halu (**desire**) tukea ja osallistua muutokseen. Tällä kyselyllä saatiin siis kerättyä tieto (**knowledge**), miten toiminnan tulee muuttua. Tämän jälkeen suunnittelin menetelmät ja hankin taitoja (**ability**), joiden avulla voin toteuttaa tarvittavan muutoksen tarvittavin keinoin, tarvittavalla tavalla.

Päädyn suunnittelemaan ja toteuttamaan kaksiosaisen koulutuksen terapeuttisesta laitospasvatuksesta koko henkilöstölle, koska toive koulutuksesta ja syvemmän ymmärryksen tarpeesta terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnuksen suhteen nousi henkilöstön vastauksista selkeästi. Koulutuksen toteuttaminen oli kehittämistyöni ensimmäinen tavoite. Toisena tavoitteenani oli yhtenäistää toimintatapoja etenkin suunnitelmallisuuden ja arvioinnin suhteen eri osastojen välillä. Tarkennetuksi tavoitteeksi otin hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimisen ohjeistamisen ja kouluttamisen sekä perhetyön määrittelyn.

Jalkauttamisen vahvistamiseksi (**reinforcement**), jotta saadaan pysyvä muutos, tarvitaan seuranta. Omassa työryhmässäni vastaan lähiesimiehenä työn seurannasta ja käsittelemme seurattavia asioita työryhmäkokouksissa. Myös esimieskokouksissa esityslistassa on valmis kohta seurattaville asioille. Johtaja vastaa siis osaltaan jalkauttamisen seurannasta koko talon osalta.

Kehittämistyön aikana jalkautin terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnusta Teinilän lastenkotiin. Johtaminen ja seuranta yhteisesti sovitusta toimintatavoista oli merkittävä osa

työtä. Toimivien ja hyvin toimintatapojen sekä käytänteiden levittäminen muille osastoille oli myös osa implementointia ja opinnäytetyötä.

Terapeuttisen laitospedagogian mallinnuksen avaaminen koulutuspäivien avulla oli merkittävä osa jalkauttamista. Rakentamaani koulutusmateriaalia voidaan käyttää tulevaisuudessa myös muiden lastenkotien henkilökunnan kouluttamiseen.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma Helsingin kaupungin lastenkodeissa pohjautuu lapsen tuen tarpeen arvioinnin kriteeristöön (liite 1). Tätä arviointi kriteeristöä käytetään myös lastensuojelun avohuollossa ja samat aihealueet määrittelevät suunnitelmien otsakkeet. Tämän tuen tarpeen arvioinnin mallin käytön jalkauttaminen päivittäiseen työhön kuului kehittämistyöhöni.

9.1 Johtaminen ja yhdenmukaisten toimintatapojen vahvistaminen

Terapeuttiseen orientaatioon kuuluu vahvasti työn suunnitelmallisuus ja arvioitavuus. Olen ollut vuonna 2015 neljän hengen työryhmässä, jonka tarkoituksena oli kehittää Helsingin kaupungin lastenkotien vaikuttavuuden arviointia. Työryhmän tuotoksenamme oli hoito- ja kasvatussuunnitelmaneuvoittelun pohja (Liite 2), joka otettiin käyttöön kaikissa Helsingin kaupungin lastenkodeissa. Tämän työvälineen oikeaoppinen käyttäminen on mielestäni oleellinen osa terapeuttisen laitospedagogian mallinnuksen toteuttamista. Suunnitelmapohja ohjaa tavoitteiden asetteluun ja niiden arviointiin sekä tukee vahvasti lapsen osallisuutta. Yksi osa opinnäytetyötäni oli suunnitelmallisuuden kehittäminen Teinilän lastenkodissa.

Jokaisella lapsella on asiakassuunnitelma, jonka laatiminen on sosiaalityöntekijän vastuulla. Asiakassuunnitelman pohjalta lastenkodissa laaditaan hoito- ja kasvatussuunnitelma yhteistyössä sosiaalityöntekijän, lapsen ja hänen perheensä kanssa. Tämän kehittämistyön aikana tarkastelin, miten hyvin tätä osataan käyttää Teinilän lastenkodissa. Huomasin asiassa puutteita ja virheellisiä työtapoja. Olen kehittänyt tämän suunnitelman laatimiseen toimivan mallin ja juurruttanut sen Siipi-osastolle. Hoito- ja kasvatussuunnitelma oikein laadittuna lisää jatkuvaa arvioitavuutta ja määrittää tavoitteet työlle, jonka mukaan päivittäinen hoito tapahtuu. Kevään ja syksyn 2018 aikana osallistuin jokaisen työryhmän kehittämispäivään tai osastokokoukseen, jossa opetin pohjan käytön tarkoituksen mukaisesti. Tähdensin näissä etenkin tavoitteen kirkastamisen tärkeyttä ja sen

selkeää määrittelyä. Tässä yhteydessä annoin kaikkien työryhmien käyttöön laminoidut versiot lapsen tuen tarpeen arvioinnin kriteeristöstä (Liite 1) ja ohjeistin sen käyttöä päivittäisessä työssä sekä hoito- ja kasvatussuunnitelman ja kuukausiarviointien laatimisen yhteydessä.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma lomakepohjan käyttäminen osoittautui suurelle osaa ohjaajista haastavaksi. Opettaessani pohjan käyttöä huomasin työntekijöiden hyötyvän niin sanotusta esimerkkipohjasta (liite 2), minkä vuoksi laadin tällaisen kaikkien työryhmien käyttöön. Olen jakanut esimerkkipohjaa myös talon ulkopuolella ja käynyt sen kanssa opettamassa suunnitelman laatimista asumisharjoittelun ohjaajille. Tämän kautta yhdenmukainen toimintatapa suunnitelmien laatimisessa laajentuu koko Helsingin kaupungin lastenkotitoiminnan sisällä.

Jokaiselle lapselle laaditaan myös kuukausiarvio, jossa käydään lapsen edellisen kuukauden sujumista ja laaditaan tavoitteet tulevalle. Tämä pitää sisällään tavoitteet, jotka muotoutuvat hoito- ja kasvatussuunnitelman pohjalta, mutta ovat pilkottu pienempiin osiin. Kuukausiarviot käsitellään moniammatillisessa kokouksessa, jonka rakenteen kehittäminen on ollut myös osa kehittämistyötäni.

9.1.1 Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Hoito - ja kasvatussuunnitelmassa käydään läpi laajasti lapsen elämää ja pohditaan tuen tarvetta. Oleellista on myös määrittellä vastuunjako sekä suunnitella keinoja, joiden avulla tavoitteisiin päästään yhdessä lapsen kanssa. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa arvioitaessa ei siis keskitytä vain siihen, miten lapsi on edistynyt. On tärkeää myös tarkastella ja arvioida, ovatko aikuiset tehneet sen, mitä on yhteisesti sovittu. Tällöin saadaan aikuisten tekemä työ tai tekemättömyys näkyväksi. Koen tämän pohjan oikeaoppisen käytön tukevan suuresti terapeutin laitospäivätoiminnan toteutumista. Suunnitelmallisuus ja arvioitavuus tulevat läpinäkyväksi ja avoimeksi. Parhaassa tapauksessa suunnitelmia tarkastellessa saadaan huomata lapsen ja ohjaajan yhteisesti kuljettu matka kohti tavoitetta.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmapohja toimii myös vaikuttavuuden arvioinnin työkaluna, josta keräämme tietoa puoli vuosittain. Tällä päästään toki seuraamaan yksittäisen lapsen prosessin ja hoidon etenemistä ja vaikuttavuutta. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan tarkennetaan asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet arkipäivän tavoitteiksi ja kuvataan

yksityiskohtaisesti se, miten lapsen tarpeisiin vastataan. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa seurataan ja se luo pohjan lapsen arjen sujumiseen. Sitä päivitetään tarpeen mukaan tai vähintään puolen vuoden välein.

Omalla osastollani olen laatinut ohjaajien kanssa yhteistyössä hoito- ja kasvatussuunnitelmia ja mallintamalla opettanut tämän koko työryhmälle. Kehitin tavan, jolla neuvotte-luihin valmistetaan esitäyttämällä edelliset tavoitteet. (Tämä on ohjeistettu myös esi-merkkipohjaan; Liite 2) Oikein laaditun hoito- ja kasvatussuunitelman kautta terapeutti-sen laitospäätöksen orientaatio pysyy mukana lapsen prosessissa. Huolellisesti ja oh-jeiden mukaan laadittu suunnitelma ohjaa hoitotyötä haluttuun suuntaan. Tämän kautta olen päässyt haastamaan ohjaajien omaa toimintaa ja ammattitaitoa kehittyä terapeutti-sen työtteen kanssa.

9.1.2 Kuukausiarvioinnit

Jokaiselle lapselle tehdään joka kuukausi kuukausiarviointi. Tämän laativat omaohjaajat lähiesimiehen tuella. Tähän nostetaan hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteista asi-aita, jotka pilkotaan pienempiin askeleisiin. Tässä yhteydessä ohjaaja arvioi jälleen myös omaa toimintaa ja sitä, onko tehty se, mitä on suunniteltu lapsen tarpeisiin vastaa-miseksi. Tällä saadaan hyvin seurattua suunnitelmallisen työn etenemistä ja tarkasteltua ohjaajan terapeutista työtettä. Suunnitelmallisuuden toteuttamisen ja arvioitavuuden mahdollistumiseksi on todella tärkeää, että tavoitteet on muotoiltu järkevästi ja selkeästi.

Omaohjaajat kirjoittavat lapsesta yhdessä kuukausi arvioinnin, johon myös lapsi itse osallistuu. Olen luonut tähän mallin, jonka avulla varmistan dokumentoinnin tasalaatui-suutta sekä ohjaan työtä esimiehen näkökulmasta. Varmistan kuukausiarvioinnin muo-dostuvan sovitusta osa-alueista ja tarkastan, että edellisten tavoitteiden arviointi tulee näkyväksi rehellisesti. Mietin tekstiä myös lapsen näkökulmasta ja ohjaan kirjoitusasua siihen, että sen kautta lapsi saa onnistumisen kokemuksen ja keskittyy vahvuuksiin unohtamatta silti realismia.

Olen omassa työryhmässäni työstänyt kuukausiarvioiden rakentamisen lisäksi tapaa, mi-ten käsittelemme niitä. Kuukausiarviointikokouksiin osallistuu koko työryhmä, lastanko-din johtaja sekä psykologi. Kuukausittain pidettävissä kokouksissa käymme edellisen

kuukauden tavoitteiden toteumista läpi ja arvioimme lapsen tuen tarpeen tilannetta. Kuukausiarviointi kokouksien rakenteeseen olen sisällyttänyt kehittämistyön aikana tuen tarpeen mallin aktiivisen käytön. Olen johtanut kokouksien sisältöä keskittymään lapsen historian ymmärtämiseen ja sen vaikutuksiin nykyhetken tarpeisiin. Terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnuksen mukaan lapsen historian tuntemus on ehdottoman tärkeää, jotta voidaan auttaa parhaalla mahdollisella tavalla lasta. Omaohjaajan tulee olla lapsen asioiden asiantuntija, jonka vuoksi olen haastanut jokaista ohjaaja esittelemään lapsen tilanteen ja tarpeet sekä ohjannut heitä nostamaan lapsen vahvuuksia kaikkien tietoisuuteen.

Kuukausiarvioinnit ja niihin nostetut tavoitteet ohjaavat taas viikko-ohjelman laatimista. Omaohjaaja laatii joka viikolle viikko-ohjelman lapsen kanssa yhdessä ja tämä tehdään, sillä tarkkuudella, mikä kenenkin lapsen kohdalla on oleellista. Päivittäisjohtamisella huolehditaan siitä, että viikko-ohjelmat laaditaan ja niitä noudatetaan. Esimiehenä minulla on velvollisuus työvuorosunnittelulla varmistaa riittävä miehitys, jotta omaohjaa - aikoja voidaan viettää riittävästi.

9.1.3 Terapeuttinen omaohjaajasuhde

Kaikkea toimintaa ohjaa suunnitelmallisuus, joka perustuu lapsen tarpeisiin. Omaohjaaja työskentelyssä on erittäin tärkeää, että ohjaaja tuntee lapsen historian ja tunnistaa hänen tarpeet. Omaohjaajan on kuljetettava lapsen tavoitteita arjessa mukana ja pidettävä kirkkaana mielessä lapsen tarpeet. Kuukausiarvioinneissa pilkotaan tavoitteet, jotta ne saadaan vaiheittain käytäntöön. Samoja tarpeita ja tavoitteita tulee pitää mielessä vielä viikko-ohjelmaakin rakentaessa. Näiden kaikkien vaiheiden kautta omaohjaajatyöskentely pysyy tietoisena ja lapsen tarpeisiin tähtäävänä. Viikko-ohjemaan ennalta suunnitellut omaohjaaja-ajat ovat ehdottoman tärkeitä terapeuttisuuden näkökulmasta.

Lasten ja nuorten toipumista traumaattisista kokemuksista edistävät turvallisten henkilöiden tarjoama luottamus ja tuki. (Soisalo 2012, 107.) Jotta omaohjaaja voi toimia parhaalla mahdollisella tavalla lapsen tukena ja elää yhdessä lapsen kokemuksista, tarvitsee myös ohjaaja tukea. Olen pyrkinyt olemaan mahdollisemman paljon arjessa läsnä ja käytettävissä konsultaationa haastavien tilanteiden yhteydessä. Näiden lisäksi olen luonut rakenteet, joilla taataan vankempaa tukea ohjaajille. Kuukausittain tapaan jokaisen ohjaajan kuukausiarvioinnin laatimisen ohjauksen yhteydessä, jolloin myös käsittelemme

laajemmin lapsen ja ohjaajan välisen suhteen tilannetta. Lisäksi laitoksemme psykologi tapaa kuukausittain jokaista ohjaajaa kahden kesken, jonka avulla tuetaan ohjaaja toimimaan mahdollisimman terapeuttisella työotteella suhteessa lapseen.

Jokainen lapsi tarvitsee tasapainoisia, hienotunteisia ja rakastavia ihmissuhteita. Jotta lapsi voi saavuttaa kehitystavoitteensa ja toteuttaa itseään parhaalla mahdollisella tavalla, on turvallinen ympäristö välttämätön. (Soisalo 2012, 105.) Olen myös päivittäin tekemisissä lasten kanssa, jotta minulla säilyy heihin suhde ja pystyn täten pohtimaan myös lapsen näkökulmasta suhdetta omaohjaajaan. Olen pyrkinyt tukemaan jossain tapauksissa lapsen ja ohjaajan välisen suhteen syventämistä kolmikanta keskusteluilla sekä yksilökeskusteluilla molempien kanssa.

9.2 Koulutuksen kuvaus terapeuttisesta laitospedagoguksesta

Henkilökunnan koulutus toteutettiin Teinilän lastenkodissa kahtena erillisenä kolmen tunnin koulutuspäivänä. Nämä päivät toteutettiin kahteen kertaan kevään ja syksyn aikana, jolloin jokaisesta työryhmästä osallistuivat ohjaajat kahdessa osassa. Yhteensä koulutukseen osallistui 31 lastenkodin työntekijää. Koulutuksen tarkoituksena oli kirkastaa terapeuttisuuden merkitys hoitotyössä sekä selvittää kaikille ohjaajille, mitä sillä tarkoitetaan. Koulutuksessa kuvattiin ja esiteltiin konkreettisia työtavan muutoksia ja uutta ajattelutapaa, jonka avulla saavutetaan terapeuttisen hoitotyönote.

Ensimmäisenä koulutuspäivänä avasimme ja selvensimme osallistujille terapeuttisen laitospedagoguksen keskeisimmät periaatteet ja käsitteet. Kävimme läpi myös tieteesen perustuvia tutkimustuloksia, joiden valossa terapeuttista laitospedagoguksen mallia suositellaan.

Henkilökunta oli tutustunut 2017 keväällä terapeuttisen laitospedagoguksen mallinnuksen raporttiin. Tämän jälkeen jokainen työryhmä on tehnyt koosteen siitä, mikä terapeuttisen laitospedagoguksen mallinnuksesta on jo toimivaa Teinilän lastenkodissa ja mikä vaatii kehittämistä. Tein näistä tuloksista koosteen ja avasimme ne ensimmäisenä koulutuspäivänä. Näiden kehitystarpeiden pohjalta rakensimme myös koulutuksen sisältöä, jotta se vastasi mahdollisimman hyvin henkilökunnan tarpeisiin.

Ensimmäinen koulutuspäivä järjestettiin 16.4.2018 ja 23.4.2018 klo 12-15. Rakensimme koulutuspäivän rungon seuraavanlaiseksi.

- Lähtökohta
- Tavoitteet
- Mikä mallinnuksessa toimii käytännössä? koontia osastojen näkemyksistä
- Työntekijöiltä nousseet ajatukset kehittämiskohteista
- Yhteistyön merkitys lastensuojelun ja psykiatrian kanssa
- Terapeuttisuus laitospasvatuksessa
- Keskeiset periaatteet
- Konkretiaa terapeuttisen laitospasvatuksen näkökulmasta

Koulutuksen alkuun kerroimme ja avasimme terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnuksen lähtökohdat ja tavoitteet. Tavoitteeksi nostimme lastensuojelun ja psykiatrian yhteistyön, asiakkaan osallisuuden tukemisen, perheen ja verkoston sekä asiakkuuden huomioimisen kokonaisuutena.

Yhteistyön lastensuojelun ja psykiatrian välillä vaatii yhteistä vuoropuhelua ja tätä aihetta käsittelin koulutuksessa melko tarkasti. Yhteisen vastuun saavuttamiseksi tarvitaan yhteinen tavoite ja suunnitelma. Jotta vuoropuhelu toteutuu, tarvitaan ensin yhteinen kieli, mikä on osoittautunut käytännön työssä yllättävän haastavaksi. Vastuunjaon tulee olla selkeä ja molempien tulee kunnioittaa toisen tonttia. On kuitenkin erittäin tärkeä lastensuojelussa tietää tarkemmin psykiatrian puolella tehtävästä työstä ja samalla tavoin toisin päin. Tätä kautta myös arvostus toisen tekemään työtä kohtaa kasvaa. Koulutuksessa kannustimme yhteistyön lisäämiseen ja johdatimme keskustelua siihen, miten jokainen voi toimia siltojen rakentajina organisaatioiden välillä.

Toisen koulutuspäivän tavoitteina oli auttaa ohjaajia sisäistämään omaohjaajan rooli terapeuttisuudessa ja syventää käsitystä lastenkotiin sijoitetun lapsen erityisyydestä. Lisäksi tavoitteena oli kokeilla konkreettisia työvälineitä oman työn hahmottamiseksi ja sisäistää perheen huomioimisen merkitys.

Toinen koulutuspäivä toteutettiin 17.9.2018 ja 24.9.2018 klo 12-15. Tämän koulutuspäivän tavoitteiksi muodostui seuraavat:

- Syventää käsitystä lastenkotiin sijoitetun lapsen erityisyydestä
- Kokeilla konkreettisia työvälineitä
- Sisäistää omaohjaajan rooli terapeuttisuuden näkökulmasta

Kävimme läpi koulutuksessa omaohjaajuutta ja lapsen yksilöllisyyttä. Haastoimme ohjaajia pohtimaan, millä keinoilla lapsella taataan kokemus ainutlaatuisuudesta ja merkityksellisyydestä. Käsittelimme lyhyesti myös lapsen normaalia kehitystä, jotta ohjaajat

tiedostavat syvemmin lapsen käytöksen syitä. Laitoksemme psykologi oli toisessa koulutuspäivässä mukana ja avasi omasta näkökulmastaan toiveestamme etenkin aivojen kehitystä ja häiriöitä.

Kuvasin koulutuspäivässä myös yhteisöllisyyden merkitystä ja hyödyntämistä tavoitteiden saavuttamisen tukena. Esittelimme aggressiokasvua, jolla tarkoitetaan haasteellisten tunteiden avulla tapahtuvaa itsenäistymis- ja irtautumiskasvua (Cacciatore, 2008). Konkreettisenä välineenä käsitelimme kehitysvaiheet ”aggression portaat”, joiden avulla ohjaajat saivat miettiä jonkun lapsen kehitysvaihetta. Tällä luokituksella lapsen kehitysvaiheet jaetaan kuuteen luokkaan ikäkausittain.

Kuvasimme koulutuspäivän lopussa vielä perhetyötä ja perheiden kanssa tehtävää työskentelyä, joka on oleellinen osa terapeutin laitospäivätoiminnan mallinnusta.

9.2.1 Koulutuksen onnistumisen arviointi

Ensimmäisen koulutuspäivän päätteeksi selvitimme palautelomakkeen avulla sisällön vaikutusta ohjaajien tulevaan työöteeseen. Palautelomakkeessa (liite 3) kysyttiin valmiilla vaihtoehdoilla koulutuksen sisällöstä.

Koulutuksen sisältöä kuvattiin suurimmassa osassa vastauksista (27/31) hyödylliseksi. Teinilän lastenkodin henkilökunnasta siis 87,1% hyötyi oman arvioin mukaan koulutuksesta. 10 henkilöä (32,3%) vastasi saaneensa samalla uutta tietoa terapeutin laitospäivätoiminnan mallinnuksesta sekä saaneensa vahvistusta aiemmille tiedoilleen. 16 vastaajaa (51,6%) sanoi saaneensa vahvistusta aiemmalle tiedolle. Kolme vastaajaa (9,7%) vastasivat, etteivät saaneet mitään uutta tietoa koulutuspäivästä ja yksi ei vastannut mitään. Nämä kolme vastaajaa kokivat myös, ettei koulutuksen sisältö tule vaikuttamaan mitenkään heidän työöteeseen. Viisi vastaajista (16,1 %) kertoi kiinnostuneensa entisestään aiheesta ja tulee lisäämään terapeutin laitospäivätoiminnan elementtejä työhön. 15 vastaajan (48,5% osallistujista) mielestä koulutus oli osaltaan kiinnostava ja tulee vaikuttamaan hieman työöteeseen. Viisi vastaajaa (16,1%) merkkasivat kyselyyn molemmat edelliset vaihtoehdot ja yksi vastaaja merkitsi rastin näiden kahden väliin. Yksi vastaaja merkkasi rastin kahden vaihtoehdon väliin, jolloin vastaus tulkitaan osaltaan kiinnostava/ yhdentekevä. Koulutuksen vaikutus ohjaajien ajatuksiin ja työöteeseen oli siis vastausten perusteella positiivinen. 26/31 vastasi (83,9%) koulutuksen vaikuttavan työöteeseen, jolloin voidaan olettaa terapeutin työöteen lisääntyvän ohjaajien työssä.

Lisäksi kartoitettiin avoimilla kysymyksillä toiveita syksyn koulutuksen sisällölle. Näistä vastauksista nousi omaohjaajatyö terapeuttisessa laitospedagogisessa ja omaohjaajan jaksaminen. Toivottiin myös uusia hyviä käytäntöjä sekä tiedon jakamista osastojen välillä hyviksi havaituista arjen käytännöistä keskustelua siitä, mikä on olennaista perustehävän kannalta. Työryhmien tuki toisille ja miten sitä voisi vahvistaa. Myös systeemisen perhetyön käsittelyä toivottiin.

Avoimessa palautteessa vastaajat toivat esille sen, että koulutuksessa konkretisoitui hyvin se, mitä jo tehdään ja mitä osa-alueita tulee vielä kehittää. Yhdenmukaistaminen toimintakäytäntöjen kohdalla koettiin edistyvän myös koulutuksen avulla. Yksi vastaaja toivoi, että saisi itse valita, mihin koulutuksiin osallistuu. Dioihin toivottiin lyhyempiä ja ytimekkäämpiä tekstejä. Keskusteluiden koettiin vaikuttavan uusin ajatusten heräämiseen.

Avoimien vastusten tulkinnan mukaan osallistujat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä ja kokivat koulutuksen hyvänä. Kouluttajien asiantuntijuutta ja esitystapaa nostettiin vastauksissa esille sekä kehuivat koulutuksen lomaan syntynyttä keskustelua ja osallistujien haastamista.

9.2.2 Koulutuksen anti jatkokehittämiseen lastenkodin arjessa

Keskusteluiden sekä palautelomakkeen kautta nousi paljon konkreettisia tapoja kehittää toimintaa. Koulutuskokonaisuuden uusiminen muutaman vuoden välein olisi mielestäni myös tärkeää, jotta terapeuttisen laitospedagogisessa mallin jalkauttaminen syvenee entisestään ja muodostuu vakiintuneeksi kaikille työntekijöille.

Erityisen antoisa oli keskustelu konkreettisista arjen asioista, joiden avulla omaohjaaja onnistuu syventämään suhdetta. Tälle keskustelulle tulisi jatkossa löytyä lisää aikaa. Talon sisällä olevan ammattitaidon jakaminen on ehdottoman tärkeä kehittämiskohde jatkoon. Tällä rakenteisiin tuodulla ratkaisulla pidettäisiin samalla keskustelua yllä terapeuttisesta laitospedagogisesta.

Keskustelu siitä, miten lapsi tuntee itsensä rakastetuksi, nostatti paljon kysymyksiä ja kommentteja. Jatkossa on ehdottomasti käsiteltävä lisää konkreettisia asioita ja toimintatapoja, joiden avulla huomioida lasta ja saada hänet tuntemaan itsensä rakastetuksi ja ainutlaatuiseksi. Mielestäni tarvitaan myös asennemuutosta uskaltaa puhua oikeista tunteista ja lisätä intensiteettiä työhön siltä osin, että lapsiin kuuluu kiintyä ja he ansaitsevat

rakkautta. Tämä tuli selkeästi esille koulutuksessa käydyissä keskusteluissa ja asian jatkotyöstäminen olisi oleellista.

9.3 Perheiden kanssa tehtävä työ Teinilän lastenkodissa

Tämän kehittämistyön aikana kirjoitin määritelmän perheiden kanssa tehtävästä työstä Teinilän lastenkodissa. Tällä hetkellä perheiden kanssa työskentely on hyvin epätasa-laatuista ja meiltä on puuttunut niin sanottu laatulupaus vähimmäistasosta, joka toteutetaan jokaisen perheen kanssa. Tarkoitus ei ole yhdenmukaistaa työskentelyä, koska yksilöllisyys on avainasemassa erilaisten perheiden kanssa toimiessa. Joillakin osastoilla on myös tarkempaa koulutusta ohjaajilla, kuten perheterapeutin koulutus, jonka vuoksi työn on varmasti huomattavasti intensiivisempää. Perheiden huomioiminen on ehdottoman tärkeä ja oleellinen asia terapeutin laitospäivätyön näkökulmasta.

Terapeutin laitospäivätyön viitekehyksen näkökulmasta määrittelin seuraavat toimitatavat Teinilän lastenkodille:

- ✓ Kaikkien perheenjäsenten huomioiminen
 - Tutustumiskäynnin yhteydessä tai hyvin pian lapsen lastenkotiin muuton jälkeen omaohjaaja käy kaikkien perheenjäsenten kanssa keskustelun, jolla kartoitetaan tulevan työskentelyn tavoitteita.
 - Huoltajille varataan aika lastenkodin psykologin tapaamiseen, jonka jälkeen määritellään perhetyön toteutusta tarkemmin.
- ✓ Jämäkkä ote ohjaajalla yhteistyön rakentamiseen.
 - Aluksi tiivistä yhteydenpitoa, jotta tutustuminen mahdollistuu ja yhteistyö helpottuu.
 - Tärkeä saada rakennettua molemmin puolin luottamus ja arvostus.
- ✓ Kotiharjoittelusuunnitelmat
 - Tehdään aina jo ennen ensimmäistä kotiharjoittelua. Arvioidaan jokaisen harjoittelun jälkeen ja päivitetään riittävän usein.
 - Pyritään tekemään kotikäynnin yhteydessä, jolloin nähdään samalla lapsen entinen elinympäristö.
 - Määritetään selkeät tavoitteet. Tätä varten voidaan tehdä tarkempi vanhemman haastattelu, jossa käydään lapsen hoidon ja kasvatuksen näkökulmasta yksityiskohtaisesti perusasioista läpi.
- ✓ Lapsen kuukausiarviot
 - Lähetetään säännöllisesti ja ajantasaisesti huoltajille.
 - Huomioidaan arviointia kirjoittaessa perusteellisesti lapsen arki kotiharjoitteluiden aikana sekä vanhempien antama tuki lapselle.
 - Tässä tultava näkyviin myös kotiharjoitteluiden tavoitteellisuus
- ✓ Neuvottelut

- Kutsutaan ajoissa huoltajat neuvotteluihin
 - Käydään etukäteen yhdessä läpi neuvottelun tarkoitusta ja asioita
 - Varataan vanhemmille riittävästi aikaa tulla kuulluksi
- ✓ Arjen asioiden ja kuulumisten tiedotus molemmin puolin
 - Pidetään vähintään viikoittain yhteyttä huoltajiin ja kerrotaan lapsen arjesta ja elämästä.
 - Lapsen huoltajia tulee pitää aktiivisesti mukana lapsen elämässä, koska he pysyvät lapsen vanhempina loppu elämän.
 - Käydään keskusteluja lapsen kasvattamisesta vanhempien kanssa ja ohjataan vanhempia

Näiden edellä kuvattujen periaatteiden lisäksi terapeutin laitospäivätoiminnan malliin kuuluu vanhemman vertaistuki. Tällä hetkellä vertaistukiryhmä ei vielä ole toiminnassa, mutta tulevaisuudessa se on tarkoitus perustaa. Monien perheiden kanssa tehdään tiivistäkin työtä ja terapeutin mallin jalkauttamisen myötä perhetyön merkitys sai entistä isomman roolin.

Näiden periaatteiden jalkauttaminen oli osa päivittäisjohtamista. Koulutuksessa selvitin kuulijoille perheiden kanssa tehtävän työn tavoitteita ja tarkoitusta. Näiden vaikutuksesta lapsen elämään pidin yllä keskusteluissa päivittäisessä arjessa osastollani. Tämän kautta ohjaajien syvämpi ymmärrys perheiden kanssa tehtävän työn vaikutuksesta lapsen hyvinvointiin lisääntyi.

9.4 Seuranta ja jatkotyöskentely

Minkä tahansa uuden mallin tai toimintatavan käyttöönoton yhteydessä on seurannalla suuri merkitys jalkauttamisen onnistumisen kannalta. Jotta uudet toimintatavat juurtuvat osaksi käytäntöä, tarvitsee työryhmät esimiesten vankkaa tukea ja ohjausta. Oman työryhmäni kanssa on ollut luontevaa pitää arjen keskellä puheissa terapeutin orientaation keskeisiä elementtejä. Tarkastelemme myös työryhmäkokouksissa sekä kehittämissä päivissä toimintakäytäntöjämme säännöllisesti.

Teinilän lastenkodissa pidetään kuusi kertaa vuodessa talokokous, johon osallistuu mahdollisimman suuri määrä henkilökuntaa. Aion jatkossa kehittää näiden kokousten rakennetta tukemaan yhteistä kehittymistä ja asioiden jakamista. Mielestäni näissä kokouksissa olisi arvokasta jakaa hyviä toimintatapoja ja työskentelymalleja, mitä kukin osasto

on ottanut käyttöönsä terapeuttisesta laitospasvatuksen mallinnuksesta. Tällöin jalkauttamistyökin vahvistuu, kun sovitut asiat ovat valmiina esityslistassa ja seurannasta tulee osa toistuvaa kokousrakennetta.

Tasalaatuisuuden vahvistaminen on yksi tärkeä tekijä Teinilän lastenkotia kehittäessä. Aioin jatkossa pitää yllä kuukausiarviointipäivien rakenteen kehittämistä ja johtaa mahdollisuuksieni mukaan sitä kaikkien osastojen osalta kohti yhdenmukaista toimintatapaa.

Lasten osallisuuden lisääminen on yksi osa-alue terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnuksen sisällöstä. Fattore-menetelmä on kehitetty konkreettiseksi työvälineeksi laitoshoidon kehittämistyöhön, jonka avulla nimenomaan lapsia osallistetaan kehittämiseen. (Timonen - Kallio, Yliruka, Närhi 2017, 39). Tämän menetelmän käytöstä on sovittu Helsingin kaupungin organisaation tasolla ja olen omalle osastolleni tuonut mallin käyttöä. Olimme aikanaan pilotoimassa, kun menetelmää kokeiltiin ensimmäisen kerran. Tämän vuoksi on luontevaa, että sen systemaattinen käyttö käynnistyy Siipi-osastolta ja siirtyy vaiheittain kaikille osastoille.

10 Pohdinta

Pohdinnassa käyn läpi, miten olen onnistunut tavoitteissa jalkauttamaan terapeuttisen laitospasvatuksen mallinnuksen Teinilän lastenkotiin sekä lisäämään hoidon vaikuttavuutta ja ohjaajien terapeuttista osaamista. Pohdin onnistumistani keskeisten elementtien (turvallisuus, toimijuus ja myönteinen minäkuva) vahvistamisessa. Tarkastelen terapeuttisen orientaation keskeisimpien piirteiden (suunnitelmallisuus, kasvatuksellinen ja kuntouttava toiminta) jalkauttamisen onnistumista.

Turvallisuuden kokemuksen luomiseksi tarvitaan hyvä luottamus ja suhde ohjaajaan. Terapeuttisen työotteen kautta ohjaaja on lähellä lasta ja myötäelää pelottaviakin tunteita, jolloin lapsen turvallisuuden tunteen vahvistuminen tapahtuu. Olen pyrkinyt pitämään päivittäisessä puheessa yllä turvallisuus näkökulmaa ja sen kautta tehty asioiden perustelu lapsille on tullut luontevaksi koko osaston henkilöstölle. Tämän kautta turvallisuuden tunteen lisääntyminen on toivottavasti tapahtunut lasten keskuudessa. Ennalta suunniteltu ja johdonmukainen arki ovat vakiintuneet entisestään kehittämistyön aikana ja niiden vaikutus siirtyy lasten turvallisuuden tunteeseen.

Toimijuus on yksi keskeinen elementti terapeuttisessa laitospedagogisessa ja sen vahvistaminen on ollut aktiivisesti mukana läpi kehittämistyön. Lapsi tulee nähdä keskiössä ja aktiivisena toimijana omassa elämässään. Hänen osallisuuttaan tulee vahvistaa kaikissa hoidon vaiheissa. Suunnitelmarakenteilla, joita olen luonut ja vahvistanut kehittämistyön ajan tähtäävät kaikki lapsen osallistamiseen. Lapsen ääneen kuuluviin saaminen on yksi merkittäviä ja haastavia omaohjaajan töitä, jota olen päässyt tarkastelemaan tämän prosessin myötä.

Myönteisen minäkuvan vahvistaminen on iso osa päivittäistä työtä jokaisella ohjaajalla. Olen pyrkinyt tukemaan käsitystä lapsen ainutlaatuisuudesta ja pitämään keskustelut voimavarakeskeisinä. Ohjaajan on ensin nähtävä lapsi myönteisessä valossa, jotta lapsi voi nähdä itsensä positiivisesti. Tämä on ajoittain haaste lasten kanssa, jotka oireilevat todella voimakkaasti. Koenkin, että näiden lasten kanssa työskentelevien omaohjaajien tulisi saada yksilötyönohjausta, jotta fokus pysyy oikeanlaisena. Mallinnuksen jalkauttamisen aikana ymmärsin myös syvemmin ohjaajien tuen tarpeen vaativassa lastensuojelutyössä.

Suunnitelmallisuuden lisäämisessä ja tarkentamisessa koin onnistuneeni erinomaisesti. Koulutuksen aikana toin teoretiedon kautta esille suunnitelmallisuuden tärkeyden. Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimisen ohjeistuksen kautta sain tämän käytäntöön. Aktiivisella päivittäisellä johtamisella oli myös kohtalainen merkitys suunnitelmallisuuden tarkentumisessa arjessa.

Kasvatuksellinen ja kuntouttava toiminta kohenivat luontaisesti suunnitelmallisuuden lisääntymisen myötä. Välittävän vuorovaikutuksen ja rakkauden nostaminen arkeen oli tähän liittyen merkittävimmät saavutukset. Tunteiden kokeminen ja näyttäminen aiheuttivat ristiriitaa osassa henkilöstöä. Pidin kuitenkin koko kehittämistyön aikana vahvasti kiinni niiden välttämättömyydestä. Nostin asiaa esille kehittämistyön aikana myös yhteiskunnallisesti kirjoittamalla aiheesta (julkaistu: 12.9.2018) Helsingin sanomien mielipidepalstalle otsikolla "Lapsi saa lastenkodissa myös rakkautta".

"LASTENSUOJELU on saanut runsaasti kritiikkiä. Epäkohdat on tärkeä nostaa esille, jotta ne voidaan viipymättä korjata. Haluan herättää keskustelua myös toisesta näkökulmasta.

Lastensuojelun parissa työskentelee iso joukko ammattilaisia, jotka tekevät todella haastavaa työtä täydellä sydämellä. Minulla on kunnia olla juuri tämänkaltaisten lastensuojelun ohjaajien lähiesimies. Meille työ ei ole vain työtä, sillä annamme itsestämme todella paljon. Palkkaus ei

myöskään vastaa millään tavalla työn vaativuutta, mutta siitä ei puhuta samalla tavalla kuin esimerkiksi lastentarhanopettajien palkkauksesta.

Haastavan arjen pyörittämisen ja jokaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisen lisäksi tarjoamme aitoa välittämistä ja rakkautta. Kaiken tämän ohella osallistumme jatkuvaan kehittämistyöhön. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon hallituksen Lape-hanke, jossa pilotoimme lastenkodin ja psykiatrian yhteistyötä. Juuri tämänkaltaiseen osaamiseen perään Aulikki Kananoja kyseli kirjoituksessaan lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian yhteistyöstä. (HS Mielipide 10.9.).

Kehitämme aktiivisesti vaikuttavuuden arviointia, jotta laadukas lastensuojelutyö tulee näkyväksi. Tähän liittyvän työkalun avulla lisätään myös lapsen osallisuutta. Moni lapsi siis pääsee – ei joudu – lastenkotiin ja tätä kautta riittävän avun ja tuen piiriin.

Pirkko Lehto-Salon (HS Mielipide 10.9.) mainitsemaa liiallista rajoittamista tapahtuu varmasti monessa paikassa, mutta suurimmassa osassa lastenkodeista toimitaan nuoren etua ajatellen ja täysin lainmukaisesti. Rajoitukset eivät koskaan ole rangaistuksia. Aggressiivisesti käyttäytyvät ja ahdistuneet nuoret tarvitsevat rajoja ja rakkautta, jota pyrimme antamaan jokaisella lapselle päivittäin ihan konkreettisten halaustenkin muodossa. Outi Vainio, vastaava ohjaaja, Helsinki” (HS 2018.)

Kehittämistyön päätteeksi voin todeta, että Teinilän lastenkodissa työotteena käytetään nykyisin terapeutista lähestymistapaa ja arki rakennetaan näiden elementtien ympärille. Tiedostan samalla rakenteiden haavoittuvuuden ja esimiesten roolin toimintatapojen vahvistumisessa. Terapeuttisen laitospedagogian malli pitää sisällään todella laajasti asioita, joten kehittämistyötä riittää vielä vuosiksi eteenpäin. Tällä opinnäytetyöllä vastaan nimenomaan vaativahoitoisten ja voimakkaasti käytöksellään oireilevien lasten tarpeisiin. Terapeuttisesta laitospedagogian mallinnuksesta on mielestäni hyötyä myös vähemmän oireilevien lasten kanssa ja tulkitsemme itse mallinnusta tapana ajatella ja suhtautua lastenkodissa asuviin lapsiin. Suurin osa mallinnuksen perusasioista on iskostunut vahvasti selkärankaani ja oma toimintani koostuu näiden elementtien ympärille.

Tulen jatkossa hyödyntämään koulutuskokonaisuutta ja olen tämän kehittämistyön aikana oppinut paljon päivittäisjohtamisesta. Koulutus antoi perustietämystä ohjaajilla ja kyselynkin mukaan suurelta osin (87,1%) henkilökunta koki saaneensa uutta tietoutta työhönsä, jota voivat hyödyntää. Mallinnuksen sisäistäminen on kuitenkin pitkä prosessi ja olisi ollut todella hyödyllistä saada yhteistä aikaa keskustelulle. Näiden kautta olisimme päässeet vahvistamaan jokaisen ammatillisuutta entisestään ja jakamaan tehokkaammin hyväksi todettuja keinoja.

Lähteet

Aula, Maria Kaisa - Juurikkala, Virva - Kalmari, Hanne - Kaukonen, Päivi - Lavikainen, Marjo - Pelkonen, Marjaana 2016. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2016: 29. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Becker - Weidman, Arthur -Shell, Deborah 2008. Auta lasta kiintymään. Vuorovaikutteinen kehityspsykoterapia traumaperäisen kiintymyssuhdehäiriön hoidossa. PT-kustannus Tampere.

Cacciatore, Raisa 2008. Aggression portaat. Opetushallitus.

Cameron, Claire- Reimer, Daniela – Smith, Mark 2016. Towards a theory of upbringing in foster care in Europe. *European Journal of Social Work*. Vol 19, No 2, 152-170.

Diak 2017. Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas: Eettiset periaatteet tutkivassa ja kehittävässä työssä. Viitattu 4.12.2017 www.libguides.diak.fi.

Eronen, Tuija - Laakso, Riitta 2016. Lastensuojelun laitoshoidon kasvatukselliset ja kuntouttavat orientaatiot ja niiden vaikuttavuus. Tutkimuskatsaus kansainvälisiin tutkimuksiin 2010-2016. Työpaperi 2016:044. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinninlaitos.

Fattore, Toby - Mason, Jan — Watson, Elisabeth 2009. When children are asked about their wellbeing: Towards a framework for guiding policy. *Child indicators research*. 2:55-57.

Gallagher, Bernard – Green, Adam 2013. Outcomes among young adults placed in therapeutic residential care as children. *Journal of Children's Services* 8 (1), 31-51.

Hiatt, Jeffrey M 2006. ADKAR: a model for change in business, government and our community. Prosci Research, Fort Collins, Co.

HS, 2018. Helsingin sanomat, mielipide. Julkaistu 12.9.2018.

Hughes, Daniel A. 2009. Tie traumasta tervehtymiseen. Rakkauden herättäminen syvästi vaurioituneissa lapsissa. PT-kustannus Tampere.

Hughes, Daniel A 2015. Kiintymyssuhdekeskeinen perheterapia. Vuorovaikutteinen kehityspsykoterapia. DDP - työkirja. Tampere: PT-kustannus. Tammerprint OY, Tampere. Suomennos Nina Palmgren ja Liisa Ritanen.

Hukkanen, Raija, Sourander, Andre, Santalahti, Päivi, Bergroth, Lasse: Have psychiatric problems of children in children's homes increased? *Nordic Journal of Psychiatry* 59 (2005): 481-485.

Hurme, Kira – Kyllönen, Tarmo 2014. Turvassa! Vahvista lapsen turvallisuuden tunnetta ja varaudu vaaratilanteisiin. PS-kustannus. Jyväskylä.

Karppinen, Seija 2001. Lapsen henkilökohtainen hoito ja huolenpito lastensuojelulaitoksessa: omahoitajamenetelmä. Teoksessa vaikeahoitoisten lasten ja nuorten hoitomenetelmiä lastensuojelulaitoksessa. Toimittanut Kaisa Tervonen - Arnkil. Sijaishuollon neuvottelukunnan julkaisuja. Helsinki. Lastensuojelun keskusliitto.

Lastensuojelu 2017. Suomen virallinen tilasto, Tilastoraportti 17/2018. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Lastensuojelun laatusuositus 2014. Sosiaali- ja terveysministeriö. Julkaisusarja: Julkaisuja (STM): 2014:4. Viitattu: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3488-7>

Lastensuojelulaki. 2007/417 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Lämsä, Anna-Liisa- Takala, Sari 2009. Sosiaalisesti haavoitetun nuoren kohtaaminen ja kasvun tukeminen. Teoksessa Mun on pahan olla. PS-kustannus Juva.

Ojasalo, Katri - Moilanen, Teemu – Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. Sanoma Pro. Helsinki.

Pojjula, Soili 2007. Lapsi ja kriisi- Selviytymisen tukeminen. Kotimaa Yhtiöt Oy. Helsinki.

Roine, Minna 2001. Terapeuttinen osasto- ja yhteisöhoito. Teoksessa vaikeahoitoisten lasten ja nuorten hoitomenetelmiä lastensuojelulaitoksessa. Toimittanut Kaisa Tervonen - Arnkil. Sijaishuollon neuvottelukunnan julkaisuja. Helsinki. Lastensuojelun keskusliitto.

Sinkkonen, Jari - Korhonen, Laura 2015. Pulassa lapsen kanssa. Duodecim Riika.

Sinkkonen, Jari 2010. Nuoruusikä. WSOY. Helsinki.

Sinkkonen, Jari 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. WSOY Juva.

Sipari, Salla 2008. Kuntouttava arki lapsen tueksi. Kasvatuksen ja kuntoutuksen yhteistoiminnan rakentuminen asiantuntijoiden keskusteluissa. Jyväskylä University Printing House. Jyväskylä.

Soisalo, Raul 2012. Särkyvä mieli - lasten ja nuorten psyykinen oireilu. Suomen psykologinen instituuttiyhdistys ry. As Printon Trukikoda.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2018. Viitattu 13.9.2018. <https://stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut>

Smith - Mark 2015. Therapeutic residential Care for Children and Youth: Developing Evidence - Based International Practise. British Journal of Social Work, 45 (3) 1073-1076.

Teinilän laatukäsikirja. Teinilän lastenkodin toimintaa ja laatua ohjaava teos.

Timonen–Kallio, Eeva - Yliruka, Laura – Närhi, Pekka. Lastensuojelun terapeuttisen laitospedagogian mallinnus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy Helsinki, 2017.

Turpeinen Pirkko 2017. Helsingin kaupungin lastenkotitoiminnan päällikkö. LAPE-työskentelyn työpäperi. Tuloste tekijän hallussa.

Uusitalo, Tuula 2007. Nuoruusajan yksinäisyys; teoksessa Helposti särkyvää - Nuoren kasvun turvaaminen. Toimittanut Määttä, Tuula. Gummerus kirjapaino Oy. helsinki.

Valtioneuvoston kuntoutusselonteko 2002. Julkaisu 6/2002. Helsinki: sosiaali- ja terveysministeriö.

Valtionneuvosto 2017. Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotukset kuntoutusjärjestelmän uudistamiseksi, Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2017:41. Viitattu <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3891-5>.

Veivo - Lempinen, Lea 2009. Nuoren aito kohtaaminen teoksessa mun on pahan olla. PS-kustannus. Juva.

Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Otavan kirjapaino Keuruu.

Whittaker, James K - Holmes, - Del Valle, Jorge - Holmes, Lisa 2015. Therapeutic residential care for children and youth: Developing evidence - based international practice. London: Jessica Kingsley.

Whittaker, James K - Holmes, Lisa - del Valle, Jorge - Ainsworth, Frank - Andreassen, Tore - Anglin James, Bellonci - Christopher, Berridge - David, Bravo - Amaia, Canali - Cinzia, Courtney - Mark, Curey - Laurah, Daly Daniel - Gilligan, Robbie - Grietens, Hans - Harder, Annemiek - Holden, Martha - James, Sigrid - Kendrick, Andrew - Knorth, Erik - Lausten, Mette - Lyons, John - Martin, Eduardo - Mcermid, Samantha - McNamara, Patricia - Palareti, Laura - Ramsey, Susan - Sisson, Kari - Small, Richard - Thoburn, June - Thompson, Ronald - Zeira, Anat 2016. Therapeutic Residential Care for Children and Youth: A Consensus statement of the International Work Group on Therapeutic Residential care. Residential treatment for children and youth, 33(2), 89–106.

YK:n lasten oikeuksien yleissopimus. Lapsen oikeudet. Viitattu 28.12.2018. <https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus/sopimus-kokonaisuudessaan/>

TUEN TARPEEN ARVIOINTI

Lapsen kehitykselliset tarpeet

Vanhempien voimavarat ja tuen tarve

A. 1. Lapsen kehitykselliset tarpeet

Fyysinen terveys	Lapsen arki	Lapsen psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi	Päihteiden käyttö
Terveys ✓ Lapsen yleiskunto ✓ Fyysinen ja motorinen kehitys ✓ Allergiat, sairaudet ja vammat ✓ Raskausajan vaikutus lapsen terveydentilaan Fyysisestä terveydestä huolehtiminen ✓ Virkeys ja väsymys, lepo ja uni ✓ Säännöllinen ja terveellinen ravinto ✓ Liikunta ✓ Seksuaaliterveys ja -tieto ✓ Tapaturmat Diagnosoidut fyysiset sairaudet tai huoli fyysisestä terveydestä	Päivärytmi ✓ Arjen säännöllisyys ✓ Harrastukset ja kiinnostuksen kohteet Päiväkodissa tai koulussa oleminen ✓ Käykö mielellään päiväkodissa, koulussa tai töissä, onko poissaoloja tai lintsausta ✓ Kiusaako/kiusataanko ✓ Oppimistulokset ja arvosanat, suoriutuminen ✓ Keskittymiskyky/oppimiskyky ✓ Tulevaisuudsuunnitelmat/jatkosuunnitelmat Ikätasoinen suoriutuminen ✓ Itsestä huolehtiminen ja hygienia ✓ Kotityöt ✓ Raha-asiat ja ostokset ✓ Paikasta toiseen liikkuminen ✓ Realistinen käsitys vaaratilanteista	Minäkuva ✓ Itsetuottamus ja itsetuntemus ✓ Identiteetti (esim. etninen, uskonnollinen, kulttuurinen, koulutuksellinen/ammattilinen, sosiaalinen, sukupuoli-identiteetti, seksuaali-identiteetti) Tunne-elämä ja käyttäytyminen ✓ Mieliala ✓ Tunteiden ilmaiseminen ✓ Vaikeuksien kohtaaminen ✓ Karkaileminen ja häiriökäyttäytyminen ✓ Väkivaltaisuus ja rikollisuus Perhe ja sosiaaliset suhteet ✓ Läheiset ✓ Suhde vanhempiin ✓ Suhde muihin perheenjäseniin ✓ Ystävät ja suhde heihin ✓ Suhtautuminen muihin lapsiin ✓ Luottavaisuus ja avoimuus ✓ Kanssakäyminen muiden aikuisten kanssa Turvasuunnitelman tarve Diagnosoidut psyykkiset sairaudet tai huoli psyykkisestä terveydestä	✓ Lapsen päihteidenkäytön historia ✓ Käytön säännöllisyys ✓ Terveystieteelliset vaikutukset ✓ Vaikutus arjesta selviytymiseen ✓ Vaikutus sosiaalisiin suhteisiin ✓ Päihteisiin liittyvä riskikäyttäytyminen

A. 2. Vanhemman/vanhempien voimavarat ja tuen tarve

Vanhemmuuden taidot	Psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tarjoaminen	Vanhemman/vanhempien elämäntilanne, hyvinvointi ja terveys	Päihteiden käyttö
Perushoidosta huolehtiminen ✓ Ravinnon ja vaatehoidon tarjoaminen ✓ Hygieniasta huolehtiminen ✓ Koulunkäynnistä huolehtiminen ✓ Tarvittavan hoidon järjestäminen ✓ Virikkeiden tarjoaminen ja kannustaminen ✓ Kannustaminen liikuntaan ja harrastuksiin ✓ Lapsen suojeleminen ongelmilta ✓ Omatoimisuuden opettaminen ✓ Riittävän vapaa-ajan tarjoaminen lapselle, kaverit voivat käydä kylässä ✓ Rajojen asettaminen (ruokailut, kotiintuloajat, nukkuminen) Henkinen tuki ja rakkauden antaminen ✓ Ajan viettäminen lapsen kanssa ja henkisen tuen tarjoaminen ✓ Oppimiseen kannustaminen ✓ Itsenäisyyteen ja vastuunkantoon kannustaminen Elämän opettajana toimiminen ✓ Arkielämän taitojen opettaminen ✓ Oikean ja väärän opettaminen ✓ Hyvänä esimerkkinä toimiminen ✓ Sääntöjen ja hyvien tapojen opettaminen ✓ Väkivallattomuuden opettaminen	Hyvinvoinnin tarjoaminen ✓ Emotionaalisen läheisyyden antaminen ✓ Kiinnostuksen ja myötätunnon osoittaminen lasta kohtaan ✓ Tukeminen lapsen valinnoissa ja vaikeuksissa ✓ Kannustaminen ja ylpeys lapsesta ✓ Huolista ja murheista keskusteleminen ✓ Lapsen huomioiminen osana perhettä ✓ Vanhempien ihmissuhteiden tasapainoisuus Turvallinen kasvatustarve ✓ Vanhemman kasvatustarve on lapselle turvallista ✓ Vanhemmat ovat johdonmukaisia ja vakaita ja arki on säännöllistä ✓ Vanhemmat tukevat toisiaan kasvatuksessa ✓ Vanhemmilla on vastuu perheestä ✓ Vanhempia ei kohdistu väkivaltaa toista vanhempaa tai ketään muuta kohtaan ✓ Lapsen ei kohdistu väkivaltaa ✓ Lapsen ei kohdistu seksuaalista hyväksikäyttöä	✓ Elämäntilanne ja arki ✓ Vanhempien keskinäiset välit ✓ Vanhemman mahdollinen uusi parisuhde ja kumppanin huolenpito lapsesta ✓ Taloudellinen tilanne ✓ Asuminen ✓ Vanhempien jaksaminen ✓ Fyysiset sairaudet ✓ Psyykinen hyvinvointi ja mahdolliset sairaudet	✓ Vanhemman päihteidenkäytön historia ✓ Päihteidenkäytön määrä ja säännöllisyys ✓ Käytön vaikutus lapseen ja perheeseen ✓ Käytön vaikutus töihin ja päivärytmiin ✓ Käytön vaikutus sosiaalisiin suhteisiin

Helsinki

B. 1. Lapsen hyvinvointi ja tuen tarve

	Ei huolta	1 Lievä tuen tarve - peruspalvelut	2 Merkittävä tuen tarve - peruspalvelut ja erityispalvelut	3 Suuri tuen tarve - peruspalvelut ja erityispalvelut	4 Erittäin suuri tuen tarve - erityispalvelut, lapsen kuntouttava perhehoito tai laitoshoito
FYYSINEN TERVEYS	Terve lapsi/ mahdolliset sairaudet hoidossa	Lieviä puutteita terveydestä huolehtimisessa	Terveydestä huolehtiminen puutteellista	Terveys ja siitä huolehtiminen vakavasti puutteellista	Lapsen terveys vaarassa
LAPSEN ARKI	Ikätasoinen arki	Arjessa lieviä puutteita/ ongelmia	Lapsen arjessa puutteita/ongelmia	Lapsen arjessa vakavia puutteita/ ongelmia	Lapsi heitteillä
LAPSEN PSYKKINEN HYVINVOINTI	Psyykkisesti hyvinvoiva lapsi/ mahdolliset sairaudet hoidossa	Psyykkisessä hyvinvoinnissa ja siitä huolehtimisessa lieviä puutteita	Psyykkisessä hyvinvoinnissa ja siitä huolehtimisessa puutteita	Psyykkisessä hyvinvoinnissa ja siitä huolehtimisessa vakavia puutteita	Lapsi on vaaraksi itselleen tai muille/ lapsen psyykkisestä sairaudesta ei huolehdita
LAPSEN SOSIAALINEN HYVINVOINTI	Ei ongelmia sosiaalisissa suhteissa ja taidoissa	Lieviä ongelmia sosiaalisissa suhteissa ja taidoissa	Ongelmia sosiaalisissa suhteissa ja taidoissa Lapsen lievä rikollisuus	Vakavia ongelmia sosiaalisissa suhteissa Lapsen toistuva rikollisuus	Sosiaalisissa suhteissa vakavia lapsen hyvinvointia vaarantavia tekijöitä Lapsen toistuva vakava rikollisuus
PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ	Ei lainkaan käyttöä	Satunnainen käyttö	Toistuvaa käyttöä	Huolestuttavaa säännöllistä käyttöä	Runsasta ja usein toistuvaa käyttöä ⁴

Helsinki

B. 2. Vanhemmuuden voimavarat ja tuen tarve

	Ei huolta	1 Lievä tuen tarve - peruspalvelut	2 Merkittävä tuen tarve - peruspalvelut ja erityispalvelut	3 Suuri tuen tarve - peruspalvelut ja erityispalvelut	4 Erittäin suuri tuen tarve - erityispalvelut, lapsen kuntouttava perhehoito tai laitoshoito
VANHEM- MUUDEN TAITOT	Vanhempi vastaa lapsen tarpeisiin ja huolehtii lapsesta hyvin	Lieviä puutteita lapsen tarpeisiin vastaamisessa	Puutteita lapsen tarpeisiin vastaamisessa	Vakavia puutteita lapsen tarpeisiin vastaamisessa	Vanhemmuuden taitojen puutteellisuus aiheuttaa suuren riskin lapsen hyvinvoinnille ja kehitykselle
PSYKKISEN JA SOSIAALISEN HYVINVOINNIN TARJOAMINEN	Lapsen kasvu ympäristö on vakaa ja turvallinen	Lapsen kasvu ympäristön vakaudessa ja turvallisuudessa on lieviä puutteita	Lapsen kasvu ympäristössä on epävakaita tekijöitä	Lapsen kasvu ympäristössä on paljon epävakaita tekijöitä	Lapsen turvallisuus on vaarassa ja kasvu ympäristö on epävakaa
VANHEMMAN VOINTI JA ELÄMÄNTILANNE	Vanhempi voi hyvin ja elämäntilanne on vakaa	Vanhemman voinnissa ja elämäntilanteessa tekijöitä, jotka vaikuttavat lapsesta huolehtimiseen	Lieviä elämäntilanteen ongelmia, jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä ja tekijöitä, jotka vaikuttavat lapsesta huolehtimiseen	Elämäntilanteen ongelmia, jaksamisongelmia tai tekijöitä, jotka rajoittavat lapsesta huolehtimista	Vakavia elämäntilanteen ongelmia, vakavia jaksamisen ongelmia ja vaikeuksia huolehtia lapsesta
VANHEMMAN PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ	Kohtuullinen käyttö tai ei käyttöä	Satunnaista riskikäyttöä	Toistuvaa riskikäyttöä	Säännöllistä ja runsasta käyttöä	Runsasta käyttöä ja siihen liittyvää vakavaa riskikäyttäytymistä

Lastenkodin nimi XXX
Lastenkodin osoite ja puhelinnumerot XXX

Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelma / 201 16.1.2019

Lapsen nimi ESSI ESIMERKKI
Sostt SIRPA SOSSU
Huoltaja EEVA ESIMERKKI
Huoltaja ERKKI ESIMERKKI
A SIOITUKSEN LÄHTÖKOHDAT (ensimmäinen neuvottelu)
A1 Sijoitukseen johtaneet syyt ja tarpeet
Sostt TÄMÄ SIVU KANNATTAA TEHDÄ JO TULONEUVOTTELUSSA. STT VOI SIIS OLLA MYÖS AVOHUOLLON. KOKO A KOHTA TEHDÄÄN VAIN KERRAN JA PYSYY SELLAISENAAN LÄPI SIOITUKSEN. TÄMÄN VUOKSI LOMAKKEESTA "KADONNUT" LAATIKKO "SIOITUKSEN SYYTÄ TÄLLÄ HETKELLÄ OLISI OLEELLINEN.
Huoltaja
Huoltaja
Lapsi PYRITÄÄN SAAMAA MYÖS LAPSELTA JOKU NÄKEMYS
Lastenkoti KOULUN KÄYMÄTTÖMYYS JA PÄIHDEKOKOILUT.
A2 Sijoituksen tavoitteet ja odotukset
Sostt PERUSKOULUN SUORITTAMINEN JA PÄIHTETTÖMYYS.
Huoltaja ÄITI TOIVOO ESSIN SUORITTAVAN PERUSKOULUN JA JATKAVAN OPINTOJA.
Huoltaja ISÄ HALUU ESSIN LOPETTAVAN PÄIHTEIDEN KÄYTÖN.
Lapsi LAPSELLA EI OLE ODOTUKSIA SIOITUKSELLE.
Lastenkoti PÄÄTTÖTODISTUKSEN SAAMINEN JA JATKO-OPINTOJEN LÄITYMINEN. PÄIHTEIDEN KÄYTÖN LOPPUMINEN.
A3 Voimavarat ja keinot sijoituksen onnistumiseksi
Sostt
Huoltaja
Huoltaja
Lapsi

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveysvirasto

**LAPSEN HOITO- JA
KASVATUSSUUNNITELMA**
SALASSAPIDETTÄVÄ

2(8)

Lastenkoti

VANHEMPIEN KANSSA HYVÄSSÄ YHTEISTYÖSSÄ TEHTY SIJOITUS.
ESSILLÄ ON AIEMMIN KOULU SUJUNUT HIEKOSTI, JOTEN EDELLYTYS ONNISTUMISELLE ON SUURI.

B LAPSEN NYKYTILANTEEN TARPEET JA TAVOITTEET SEKÄ EDELLISEN SUUNNITELMAN ARVIOINTI (Tuen tarpeen arviointimallin mukaan)			
Osallistujat NEUVOTTELUUN OSALLISTUI ESSI, ÄITI EEVA ESIMERKKI, SOSIAALITYÖNTEKIJÄ SIRPA SOSSU, OMAOHJAAJA OLLI OHJAAJA JA VASTAAVA OHJAAJA VENLA VASTAAVA.			
Neuvottelun avaus ISÄ ERKKI ESIMERKKI EI PÄÄSSYT OSALLISTUMAAN, MUTTA OLLI OHJAAJA ON KÄYNYT SUUNNITELMAA LÄPI PUHELIMITSE 10.1.2019 JA ISÄ TUONUT ESILLE TOIVEITAAN SUUNNITELMAN SUHTEEN. PSYK.POLIN SAIRAANHOITAJA SAANA SAIRAANHOITAJA OSAILISTUI NEUVOTTELUN ALKUUN PUOLEN TUNNIN AJAN. SIRPA SOSSU PÄIVITTÄÄ SAMAN NEUVOTTELUN POHJALTA MYÖS ASIAKASSUUNNITELMAN.			
B1 Fyysinen terveys ja hyvinvointi (esim. sairaudet, allergiat, fyysinen kunto, motorinen kehitys, uni-valvetrymi, virkeys/väsymys, säännöllinen ja terveellinen ravinto, omasta terveydestä ja kunnosta huolehtiminen, tupakointi, terveydenhoidon ja/tai sairaanhoidon vastaanottaminen)			
Huolenpidon suunnitelma Tarpeet ja tavoitteet ESSI ON PERUSTERVE TYTTÖ, EIKÄ HÄNELLÄ OLE MITÄ FYYSISIÄ VAIVOJA KUIN SIITEPÖLYALLERGIA KEVÄISIN. TÄHÄN ON KÄYTÖSSÄ TARVITTAVANA LÄÄKITYKSENÄ ANTIHISTAMIINI. ESSI HOITAA PÄÄSÄÄNTÖISESTI TERVEYTTÄÄN, MUTTA HAMMASTARKASTUKSESTA ON AIKAA, EIKÄ HAMPAIDEN NYKYTILASTA OLE TIETOA. VUOROKAUSI- JA ATERIARYTMIN SÄÄNNÖLLISYYDESSÄ ON EDELLEEN HAASTEITA; ESSI JÄTTÄÄ ATERIOITA VÄLIIN JA AAMUISIN NOUSEMINEN ON VAIKEAA. ESSI TUPAKOI. TAVOITTEENA ON SÄÄNNÖLLINEN VUOROKAUSI- JA ATERIARYTMI SEKÄ HAMPAIDEN KUNNON TARKASTAMINEN. AIKUISTEN YHTEISENÄ TOIVEENA ON ESSIN TUPAKOINNIN VÄHENTÄMINEN.			
Keinot ja voimavarat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä vastuunjako OHJAAJA VARAA ESSIN KANSSA YHDESSÄ AJAN HAMMASTARKASTUKSEEN. ESSIÄ KANNUSTETAAN SYÖMÄÄN SÄÄNNÖLLISESTI LASTENKODIN ARKIRYTMIN MUKAISESTI. OMAOHJAAJA KÄY MOTIVOIVIA KESKUSTELUJA ESSIN KANSSA SÄÄNNÖLLISEN RAVINNON JA VUOROKAUSIRYTMIN MERKITYKSESTÄ JA VAIKUTUKSESTA ELÄMÄNLAATUUN. HE LAATIVAT YHDESSÄ VIIKKO-OHJELMAN, JOKA OHJAA SÄÄNNÖLLISEEN PÄIVÄRYTMIIN. ESSI LUPASI SITOUTUA SYÖMÄÄN PÄIVITTÄIN PÄIVÄLLISEN LASTENKODISSA.			
Toteutuneen huolenpidon arviointi Miten on mennyt / mikä on muuttunut TAVOITTEENA ON OLLUT PÄIVÄRYTMIN KORJAANTUMINEN. PÄIVÄRYTMI ON PARANTUNUT JA NYKYISIN ESSI NUKAHTAA YLEENSÄ ENNEN KAHTATOISTA JA JAKSAA HERÄTÄ PÄÄSÄÄNTÖISESTI MYÖS KOULUUN.			
Muutoksen mahdollistaneet asiat / tekijät OHJAAJAT OVAT SOVITUSTI HERÄTELLEET SYSTEMAATTISESTI ESSIÄ AAMUISIN JA TARVITTAESSA JÄÄNEET ISTUMAAN HUONEESEEN JUTTELEMAAN, KUNNES ESSI ON KYENNYT NOUSEMAAN. TÄMÄN MYÖTÄ MYÖS NUKAHTAMINEN ILTAISIN ON HELPOTTUNUT JA ESSI ON SIIRTYNUT KEHOITETUSTI KYMMENELTÄ HUONEESEEN, JOTA ENNEN ON LUOVUTTANUT PUHELIMEN JA TIETOKONEEN TOIMISTOON YÖKSI.			
Arvio tavoitteiden saavuttamisasteesta			
Sostt	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu

Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lapsi	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Lastenkoti	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu

B2 Lapsen arki lastenkodissa
(esim. arjen säännöllisyys, harrastukset ja kiinnostusten kohteet, hygienia, ikätasoinen suoriutuminen kotitöistä, opiskelussa tai työssä onnistuminen: koulunkäynnin nykytila, oppimisen haasteet, opiskelu- ja/tai työelämätaitojen kehittyminen, opiskelusuunnitelman edistäminen, kiusaaminen, yhteisötaidot, paikasta toiseen liikkuminen)

Huolenpidon suunnitelma
Tarpeet ja tavoitteet
ARJI ON NÄYTTÄYTYNYT KOHTALAISEN SÄÄNNÖLLISENÄ. AJOITTAIN ESSI TARVITSEE AIKUISEN OHJAUSTA JA TUKEA AAMUHERÄÄMISIIN JA OMAN HUONEEN SIISTINÄ PITÄMISEEN. HENKILÖKOHTAISESTA HYGIENIASTA ESSI PITÄÄ MUUTEN HYVÄÄ HUOLTA. MUTTA HAMPAIDEN PESEMINEN ON OHJAAJAN MUISTUTTELUN VARASSA. KOULUN KÄYNTI SUJUU LUOKAN OPETTAJANKIN NÄKEMYKSEN MUKAAN SUUNNITELMALLISESTI, EIKÄ ESSILLÄ OLE OPPIMISEN HAASTEITA. NÄILLÄ NÄKYMINEN ESSI SAA TÄNÄ KEVÄÄNÄ PERUSKOULUN SUORITETTUA. ESSI ON ITSE TOIVONUT SAAVANSA ALOITTA MIELEISEN HARRASTUKSEN TAVOITTEENA JATKO-OPINTOJEN KÄYNNISTYMINEN JA HARRASTUKSEN LÖYTYMINEN.

Keinot ja voimavarat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä vastuunjako
YHTEISHAUN TEKEMINEN YHDESSÄ OHJAAJAN/ KOULUN KANSSA. OMAOHJAAJA SELVITTÄÄ ESSIN KANSSA YHDESSÄ ERI HARRASTUSVAIHTOEHTOJA JA KÄYVÄT TUTUSTUMASSA ERI HARRASTUSTOIMINTOIHIN.

Toteutuneen huolenpidon arviointi
Miten on mennyt / mikä on muuttunut
TAVOITTEENA ON OLLUT SÄÄNNÖLLINEN KOULUNKÄYNTI. TAVOITE ON TOTEUTUNUT.

Muutoksen mahdollistaneet asiat / tekijät
OHJAAJAT OVAT TUKENEET VUOROKAUSIRYTMIN PALAUTTAMISESSA JA ESSILLÄ ON OLLUT TÄMÄN MYÖTÄ VOIMIA KÄYDÄ KOULUSSA. ESSIN OMA MOTIVAATIO SUORITTA KOULU ON OLLUT ISOSSA ROOLISSA.

Arvio tavoitteiden saavuttamisasteesta			
Sostt	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lapsi	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Lastenkoti	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu

B2.1 Lapsen arki kotiharjoitteluiden aikana
(esim. Kodin sääntöjen noudattaminen, harrastukset ja mielenkiinnon kohteet, kotityöt, omien asioiden hoitaminen, realistinen vaarojen arviointi, lähi- ja kaverisuhteiden edistäminen, kiusaaminen)

Huolenpidon suunnitelma
Tarpeet ja tavoitteet
PERHEEN SISÄINEN VUOROVAIKUTUS ON HYVÄÄ JA LÄMMINHENKISTÄ, JOKA HELPOTTA AVOINTA KESKUSTELUA ESSIN, LASTENKODIN JA PERHEEN VÄLILLÄ. TAVOITTEENA ON JATKAA SÄÄNNÖLLISIÄ JA ONNISTUNEITA KOTIHARJOITTELUJA JA YLLÄPITÄÄ HYVIÄ PERHESUhteita.

Keinot ja voimavarat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä vastuunjako
KOTIHARJOITTELUIDEN AIKANA MYÖS ESSI SITOUTUU YHTEISESTI SOVITTUIHIN ASIOIHIN: KOTIINTULOAJAT, RUOKAILUT, PÄIVÄRYTMI, TAVOITETTAVISSA OLO. KOTIHARJOITTELU SUUNNITELMA PÄIVITETÄÄN JATKOSSAKIN YHDESSÄ PERHEEN JA OMAOHJAAJAN KANSSA.

Toteutuneen huolenpidon arviointi
Miten on mennyt / mikä on muuttunut
TAVOITTEENA ON OLLUT SÄÄNNÖLLISET TAVOITTEEN MUKAISET KOTIHARJOITTELU. ESSI ON OLLUT KOTIHARJOITTELUISSA SÄÄNNÖLLISESTI, MUTTA KOTIHARJOITTELU SUUNNITELMAN

<p>MUKAISET TAVOITTEET EIVAT OLE TOTEUTUNEET TÄYSIN. ESSI EI OLE PALANNUT KOTIIN SOVITUINA AIKOINA, JONKA VUOKSI MYÖS VUOROKAUSIRYTMİ ON HÄIRIINTYNYT. ESSI EI OLE MYÖSKÄÄN OLLUT PUHELIMITSE AINA TAVOITETTAVISSA. ESSI ON KUITENKIN PALANNUT AINA YÖKSI KOTIIN, EIKÄ VANHEMILLE OLE HERÄNNYT HUOLTA PÄIHITEIDEN KÄYTÖSTÄ. ESSI ON OSALLISTUNUT PERHEEN YHTEISIIN RUOKAILUIHIN KOTIHARJOITTELU SUUNNITELMAN MUKAISESTI.</p>			
<p>Muutoksen mahdollistaneet asiat / tekijät KOTIHARJOITTELU ON SOVITU ENNAKON AIKUISTEN KESKEN. OMAOHJAAJA ON LAATINUT KOTIHARJOITTELU SUUNNITELMAN VANHEMPIEN JA ESSIN KANSSA. KOKO PERHE ON SITOUTUNUT YHTEISIIN RUOKAILUIHIN.</p>			
<p>Arvio tavoitteiden saavuttamisasteesta</p>			
Sostt	☐ ei saavutettu	☒ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☒ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lapsi	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Lastenkoti	☐ ei saavutettu	☒ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
<p>B2.2 Vanhemman tai muun läheisen antamatuki lapselle (Lastenkodissa/kotiharjoittelussa. Esim. Yhteydenpito, yhteisen ajan viettäminen lapsen kanssa. Lapsen itsenäisyyteen ja vastuunkantoon kannustaminen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tarjoaminen, huolista ja murheista keskusteleminen lapsen kanssa, kannustaminen. Rajojen asettaminen lapselle. Vanhempien vointi ja elämäntilanne lapsen hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta)</p>			
<p>Huolenpidon suunnitelma Tarpeet ja tavoitteet VUOROVAIKUTUS VANHEMPIEN JA ESSIN VÄLILLÄ ON OLLUT EDELLEEN KIITETTÄVÄÄ JA TAVOITTEENA ON TURVATA HYVÄ KESKUSTELUYHTEYS JATKOSSAKIN. TOISENA TAVOITTEENA ON VANHEMPIEN ANTAMA TUKI MIELEISTEN OPINTOJEN LÖYTYMISEEN KESKUSTELUJEN KAUPPA.</p>			
<p>Keinot ja voimavarat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä vastuunjako SÄÄNNÖLLISTEN KOTIHARJOITTELUJEN KAUPPA MAHDOLLISTETAAN VUOROVAIKUTUKSEN SÄILYMINEN.</p>			
<p>Toteutuneen huolenpidon arviointi Miten on mennyt / mikä on muuttanut TAVOITTEENA ON OLLUT HYVÄN VUOROVAIKUTUKSEN SÄILYMINEN JA RAJOJEN ASETTAMINEN. LASTENKODILLE ON NÄYTTÄYTYNYT ESSIN JA VANHEMPIEN LÄHEISET VÄLIT. VANHEMMAT OVAT SITOUTUNEESTI PITÄNEET KIINNI RAJOJEN ASETTAMISESTA KOTIINTULOAIKOJEN SUHTEEN, JOTKA ON LASTENKODIN KANSSA LAADITTU.</p>			
<p>Muutoksen mahdollistaneet asiat / tekijät VANHEMMAT OVAT OLLEET HYVÄSSÄ YHTEISTYÖSSÄ LASTENKODIN KANSSA JA KYENNEET RAJAAMAAN ESSIÄ JOHDONMUKAISESTI.</p>			
<p>Arvio tavoitteiden saavuttamisasteesta</p>			
Sostt	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lapsi	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Lastenkoti	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
<p>B3 Psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä hyvinvointi (esim. mieliala, tunteiden ilmaiseminen ja sietäminen, minäkuva, itsetunto, oman toiminnan ohjauksen taidot, itsehillintä, kyky asettaa yhteistyöhön ja ottaa apua vastaan, kyky edistää hyvää vuorovaikutusta, perhe-, läheis- ja kaverisuhteiden edistäminen; karkailu, rikollisuus; puhelimen, tietokoneen ja internetin käyttö)</p>			
<p>Huolenpidon suunnitelma Tarpeet ja tavoitteet ESSI ON SOSIAALISESTI LAHJAKAS JA AIKUISELLE HÄNEN MIELIALA NÄYTTÄYTY PÄÄSÄÄNTÖISESTI ILOISENA JA YHTEISTYÖKYKYISENÄ. ESSI TULEE HYVIN TOIMEEN KAIKKIEN</p>			

LASTENKODISSA ASUVIEN LASTEN KANSSA JA LISÄKSI HÄNELLÄ ON YSTÄVIÄ LASTENKODIN ULKOPUOLELLA.

TOISINAAN ESSIN ON EDELLEEN VAIKEAA RAJATA OMAN PUHELIMEN KÄYTTÖÄ JA VIIHTYISI SOMESSA KOHTUUTTOMAN PITKÄÄ AIKOJA. HUOLTA HERÄTTÄÄ MYÖS AJOITTAINEN MASENTUNUT OLEMUS, JONKA ESSI ITSEKIN TUNNISTAA.

TAVOITTEENA ON MIELIALAN KOHENTUMINEN JA PSYKKISEN VOINNIN SEURAAMINEN, ETTEI MASENNUS PAHENE.

Keinot ja voimavarat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä vastuunjako

PUHELIMEN KÄYTTÖÄ RAJATAAN EDELLEEN ESSIN KANSSA YHTEISELLÄ SOPIMUKSELLA. OMAOHJAAJA AIKOJA VIETETÄÄN SÄÄNNÖLLESTI JA OMAOHJAAJA KESKUSTELUIDEN AVULLA SEURATAAN ESSIN PSYKKISTÄ VOINTIA. PSYKKISEN VOINNIN SEURANNAN PÄÄVASTUU KUITENKIN NUORISOPSYKIATRIAN POLIKLINIKALLA.

Toteutuneen huolenpidon arviointi

Miten on mennyt / mikä on muuttunut

TAVOITTEENA ON OLLUT ITSENSÄ SATUTTAMISEN (VIILTELY) LOPETTAMINEN JOKA ON TOTEUTUNUT HYVIN.

Muutoksen mahdollistaneet asiat / tekijät

ESSI ON TAVANNUT NUORISOPSYKIATRIAN POLIKLINIKALLA SAIRAANHOITAJAA VIIKOITTAIN, JOSSA OVAT KÄSITELLEET AHDISTUSTA. TÄMÄN MYÖTÄ ESSI ON LÖYTÄNYT UUSIA KEINOJA AHDISTUKSEN HALLINTAAN JA VIILTELY ON LOPPUNUT.

Arvio tavoitteiden saavuttamisasteesta

Sostt	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lapsi	☐ ei saavutettu	☒ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lastenkoti	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu

B4 Päihteiden käyttö

(esim. päihteiden käytön nykyisyys, haittavaikutukset, mahd. velat ja muut kytkennät, päihteisiin liittyvä riskikäyttäytyminen, kieltäytymisen taito, kyky sietää mielitekoa ja/tai ikäviä tunteita turmatta niitä päihteillä, päihteidenkäytön tilannemääritys)

Huolenpidon suunnitelma

Tarpeet ja tavoitteet

ESSILLÄ ON TAUSTALLAAN SATUNNAISTA KANNABIKSEN KÄYTTÖÄ. ÄIDILLÄ JA ISÄLLÄ ON AIKAIEMMIN OLLUT MYÖS HUOLTA ESSIN ALKOHOLINKÄYTTÖSTÄ.

SIJOITUKSEN JÄLKEEN ESSI EI TIETTÄVÄSTI OLE KÄYTTÄNYT KANNABISTA, MUTTA ESSI ON AVOIMESTI KERTONUT VÄLILLÄ JUOVANSA KAVEREIDEN KANSSA ALKOHOLIA. MÄÄRÄT OVAT ESSIN MUKAAN OLLEET MALTILLISIA.

SOVITTU YHTEISESTI VANHEMPIEN, ESSIN SEKÄ LASTENKODIN KESKEN, ETTÄ SÄÄNNÖLLISIÄ HUUMAUSAINESEULOJA JATKETAAN VIELÄ AINAKIN TOISTAISEKSI KOTIHARJOITTELUJEN JÄLKEEN TAI MIKÄLI NIIDEN OTTAMISELLE NÄHDÄÄN MUUTEN PERUSTEET.

TAVOITTEENA ON HYVÄN NYKYTILAN YLLÄPITÄMINEN JA ESSIN OMAN TAHTOTILAN SÄILYMINEN PÄIHEETTÖMYYDEN SUHTEEN.

Keinot ja voimavarat tavoitteiden saavuttamiseksi sekä vastuunjako

ESSIN OMA MOTIVAATIO JA AVOIN HYVÄ SUHDE OHJAAJIEN JA PERHEEN VÄLILLÄ ON RATKAISEVASSA ROOLISSA. ESSIÄ TUETAAN SEKÄ PERHEEN ETTÄ LASTENKODIN HENKILÖSTÖN TOIMESTA HYVÄN TILANTEEN SÄILYTTÄMÄISEKSI.

ESSI KOKEE ETTÄ SÄÄNNÖLLISET SEULAT JA PÄIHDEKESKUSTELUT TUKEVAT HÄNTÄ PÄIHEETTÖMYYDESSÄ.

Toteutuneen huolenpidon arviointi

Miten on mennyt / mikä on muuttunut

TAVOITTEENA ON OLLUT ESSIN KANNABIKSEN KÄYTÖN LOPETTAMINEN. ESSI KERTOO HYÖTYNEEN PÄIHDEKESKUSTELUISTA SEKÄ SÄÄNNÖLLISISTÄ HUUMAUSAINESEULOISTA. ESSI ON KYENNYT LOPETTAMAAN KANNABIKSEN KÄYTÖN.			
Muutoksen mahdollistaneet asiat / tekijät ESSIN OMA MOTIVAATIO KANNABIKSEN KÄYTÖN LOPETTAMISEEN SEKÄ TAITO TUNNISTAA PÄIHITEIDENKÄYTÖN AIHEUTTAMAT HAITAT.			
Arvio tavoitteiden saavuttamisasteesta			
Sostt	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Huoltaja	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☐ keskeiset saavutettu
Lapsi	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
Lastenkoti	☐ ei saavutettu	☐ osittain saavutettu	☒ keskeiset saavutettu
B5 Vahvuudet ja voimavarat Lapsen vahvuudet ja voimavarat ESSIN TAITO TUNNISTAA OMAA HAASTEITA SEKÄ MOTIVAATIO EDISTÄÄ OMAA PROSESSIAAN. ESSILLÄ ON HYVÄT KOULUKÄYNTITAITOT JA HÄNELLÄ ON TÄYDET EDELLYTYKSET SAADA 9LK. SUORITETTUA. KESKUSTELUKYKYINEN JA IHANA TYTTÖ KENEN KANSSA MUKAVA VIETTÄÄ AIKAA.			
Huoltajien vahvuudet ja voimavarat SEKÄ ÄITI ETTÄ ISÄ OVAT VÄLITTÄVIÄ JA OSAAVA SEKÄ TUKEA ETTÄ RAJATA ESSIÄ OIKEALLA TAVALLA. YHTEISTYÖ JA YHTEYDENPITO ON HYVÄÄ JA AKTIIVISTA LASTENKODIN JA PERHEEN VÄLILLÄ. VANHEMMAT OVAT TIIVISTI OSANA ESSIN PROSESSIA JA OVAT PÄIVITTÄIN LAPSEEN YHTEYDESSÄ.			
B6 Erityiset huolenaiheet (kirjoita teksti tähän) RISKI PÄIHITEIDENKÄYTÖN AKTIVOITUMISEEN.			
B7 Yleiset ja yhteisesti sovittavat asiat Erityisen tuen ja avun järjestäminen lapselle Erityisen tuen ja avun järjestäminen vanhemmille tai huoltajille Yhteydenpito sijaishuollon aikana vanhempiin tai muihin läheisiin VANHEMMAT OVAT TYYTYVÄISIÄ TAMÄNHETKISEEN VIIKOITTAISEEN YHTEYDENPITOON. Lapsen ja sosiaalityöntekijän kahdenkeskiset tapaamiset ESILLE JA SIRPALLE SOVITTU KAHDEN KESKINEN TAPAAMINEN 18.3 STURENKADULLE. Rikokset / korvaukset / sakot EI RIKOKSIA TAI SAKKOJA Taloudelliset asiat ESSILLE ON MAKSETTU VIIKKORAHAA 13,20€/vko. Vanhemmille on maksettu ruokarahaa kotiharjoitteluista tammikuussa XXX€. Muut asiat: VANHEMMAT OVAT TOIVONEET ETTÄ ESSI PÄÄSISI HEIDÄN KANSSAAN LOMAMATKALLE KREIKKAAN HIIHTOLOMALLA VIKOLLA 8. SOSIAALITYÖNTEKIJÄ ANTANUT ESSILLE TÄHÄN LUVAN. NEUVOTTELUSSA SOVITTIIN ETTÄ OMAOHJAAJA HUOLEHTII TARVITTAVAT ASIAKIRAJAT, PASSIN VOIMASSAOLON SEKÄ MATKAVAKUUTUKSEN. SOSIAALITYÖNTEKIJÄ KIRJOITTAESILLE MATKUSTUSLUVAN.			

C SIIJOITUKSEN ARVIOINTI / vertaa alkuarviointiin A (täytetään joka neuvottelussa)					
Lapsen elämäntilanne verrattuna eloitusta edeltävään elämäntilanteeseen (vrt. alkuarviointi)					
Soitt	☐ merkittävästi heikompi	☐ heikompi	☐ ennallaan	☐ parempi	☒ merkittävästi parempi
Perustelu ESSIN KOKONAISTILANNE NÄYTTÄYTYI HUOMATTAVASTI PAREMPANA JA TAVOITTEET OVAT SUURILTA OSIN SAAVUTETTU.					
Lapsi	☐ merkittävästi heikompi	☐ heikompi	☐ ennallaan	☒ parempi	☐ merkittävästi parempi
Perustelu TILANNE ON PAREMPI KOSKA KOULU SUJUU EIKÄ PÄIHITEITÄ OLE ENÄÄ KUVIOISSA.					
Huoltaja	☐ merkittävästi heikompi	☐ heikompi	☐ ennallaan	☐ parempi	☒ merkittävästi parempi
Huoltaja	☐ merkittävästi heikompi	☐ heikompi	☐ ennallaan	☐ parempi	☐ merkittävästi parempi
Perustelu ESSIN TILANTEESTA EI OLE AIKAISEMMAN KALTAISTA HUOLTA JA HÄNEN TILANTEENSA ON TODELLA PALJON PAREMPI. HYVÄ KOULUTILANNE ON ERITYISEN POSITIIVINEN ASIA.					
Lastenkoti	☐ merkittävästi heikompi	☐ heikompi	☐ ennallaan	☒ parempi	☐ merkittävästi parempi
Perustelu ESSI ON SAAMASSA PERUSKOULUN SUORITETTUA JA HÄNELLÄ ON HYVÄT VALMIUDET JATKAA OPINTOJA. SÄÄNNÖLLINEN PÄIVÄRYTMI JA PÄIHITEETÖMYYYS OVAT ISO MUUTOS AIEMPAAN.					

D Asiakastyytyväisyyskysely (täytetään loppuneuvottelussa / erikseen määritellyn tarpeen mukaan)	
Soitt	
Lapsi	
Huoltaja	
Huoltaja	
Lastenkoti	
Kirjauspäivämäärä (pp.kk.vvvv) ja kirjaajan nimi 22.1.2019 KIRJANNUT OLLI OHJAAJA. VENLA VASTAAVA TEHNYT PIENI LISÄYKSIÄ 25.1.2019	

Jakelu

HUOLTAJAT

Liitteet

|

Seuraava HKS

25.5.19 klo: 13 Sturenkadulla.

Alkalempien suunnitelmien päivämäärät

20.6.2018

|

KASVAVA LUETTELO, JOSTA NÄKEE KAIKKI AIEMMAT HKS-NEUVOTTELUT

Rastita se, mikä näistä kuvaa parhaiten koulutuksen sisältöä:

Sain uutta tietoa terapeuttisesta laitospäivästä.	
Sain vahvistusta jo entuudestaan omaamille tiedoilleni terapeuttisesta laitospäivästä.	
En saanut mitään uutta tietoa koulutuspäivästä.	

Koulutuksen vaikutus ajatuksiini ja työotteeseeni:

Kiinnostuin entisestään aiheesta ja tulen lisäämään terapeuttisen laitospäivästä elementtejä työssäni.	
Koulutus oli osaltaan kiinnostava ja tulee vaikuttamaan hieman työotteeseeni.	
Koulutuksen sisältö oli minulle yhdentekevä eikä tule vaikuttamaan työotteeseeni.	

Ajatuksia ja toiveita, mihin syksyn koulutuspäivässä keskitytään:

Palautetta vapaasti:
